

Medicicus

Nr. 1-3 (917-919)
IANUARIE-MARTIE 2019

Fondator: Instituția Publică Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova

Editorial

Stimată comunitate universitară, dragi studenți și colegi,

**Ion Ababii, rector,
profesor universitar,
dr. hab. șt. med.,
academician al AȘM**

Primăvara este unul dintre cele mai splendide anotimpuri. Frumusețea ei ne încântă privirile și ne face să uităm supărările și să privim cu speranță în viitor. Este anotimpul care-ți induce o stare de euforie, generată de lumină, flori și culoare. Este momentul unor noi începuturi pentru realizarea tuturor aspirațiilor.

Un angajament al activității noastre este să tindem spre perfecțiune și spre excelență, fapt pentru care ne stabilim noi direcții și obiective de dezvoltare pentru perioada următoare.

Printre prioritățile anului curent, pentru compartimentul didactic, am fixat elaborarea unui Cadru național al calificărilor pentru toate programele de studii în conformitate cu cerințele Guvernului Republicii Moldova, precum și a Conceptului învățământului universitar medical la distanță, perfecționarea curriculumului la toate disciplinele și asigurarea cu materiale didactice.

Calitatea serviciilor educaționale și internaționalizarea pro-

cesului de studii sunt verigile de bază ale Universității. În acest context, este absolut necesară evaluarea și acreditarea internațională a instituției și a programelor de studii de către Federația Mondială pentru Educație Medicală, procesul respectiv fiind deja în derulare.

Pe segmentul știință este importantă dezvoltarea Repozitoriului Instituțional al Universității cu publicațiile personalului științifico-didactic și ale studenților-doctoranzi, participarea la elaborarea Strategiei Naționale de Cercetare-Inovare, iar la capitolul sănătate și biomedicină - implementarea proiectelor de cercetare, finanțate din fonduri europene.

Pentru activitatea clinică, obiectivul primordial este crearea Spitalului Universitar, care va servi ca bază clinică fundamentală în formarea viitorilor medici, precum și extinderea și consolidarea clinicilor universitare pentru eficientizarea procesului de dezvoltare a abilităților clinice ale studenților.

Sistemul Informațional de Management Universitar va fi dezvoltat prin modulele Rezidențiat, Educație medicală continuă, Știință, Activitate clinică.

Menținerea și consolidarea patrimoniului universitar, de asemenea, este o preocupare instituțională continuă, iar printre priorități se enumeră și inaugurarea Muzeului universitar de istorie a medicinei și farmaciei moldave.

Aceste obiective strategice, evidențiate succint, reprezintă doar o parte din amalgamul de activități cotidiene ale universității noastre.

Vă îndemn, dragi colegi, să continuăm, cu aceeași fermitate, realizarea proiectelor demarate în vederea modernizării Universității, fapt ce va avea impact direct asupra calității serviciilor educaționale, a rezultatelor științifice și a asistenței medicale acordate populației, pentru a menține și a perpetua faima instituției noastre în topul celor mai prestigioase universități din țară și din lume.

ÎN ACEST NUMĂR:

Alma Mater

Agencia Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare - suport logistic în acreditarea internațională a Universității

Lansarea Programului Internațional în Stomatologie p. 2

Cercetare

Infecțiile nosocomiale - subiectul Lecturilor de iarnă 2019

Ziua Bolilor Rare, marcată la Chișinău p. 3

Cooperare internațională

Experiență chineză în managementul învățământului superior p. 4

Implementarea învățării bazate pe probleme la USMF „Nicolae Testemițanu” - o experiență de succes p. 6

Relații publice

Fii TU promotorul Alma Mater!

Campania „Împarte o carte, împarte sănătate” p. 7

Studenții în acțiune

Un student de la Medicină antrenat în cursa de salvare a vieții unui copil p. 8

Lauri merituoși

Legendă vie a medicinei autohtone p. 9

Rectorul Ion Ababii decorat cu Ordinul „Bogdan întemeietorul” p. 10

In Memoriam

Profesorul Victor Jița - unul dintre pilonii învățământului medical p. 11

Diverse

Premieră în chirurgia oro-maxilo-facială

Univers sportiv p. 12

Cu drag de Mărțișor

Calendaristic, primăvara începe la 1 Martie, iar noi avem un mod unic de a ne bucura de venirea ei prin dăruirea Mărțișoarelor. La începutul acestui anotimp al reînvierii, sărbătorim și Ziua Internațională a Femeilor - 8 Martie, Ziua Mamelor.

Cu acest prilej, stimate Doamne, care îmbinați armonios cele patru caracteristici ale Femeilor: sensibilitatea, frumusețea, tandrețea și finețea, Vă adresăm sincere felicitări și urări de bine. Fie ca spiritul acestei primăveri și mireasma florilor, sănătatea și căldura sufletească să vă însoțească pretutindeni, iar prezența Dumneavoastră să inspire celor din jur parfumul fericirii și al gingășiei. Vă dorim o primăvară caldă, plină de dragoste, armonie și noi împliniri!

O femeie este fericită când iubește și este iubită, este Mamă, Fiică, Soră și Bunică

Femeia - această adevărată comoară, mereu încântătoare prin farmecul și grația ei, frumusețea și abilitățile cu care este înzestrată, involuntar, se asociază cu noțiuni eterne precum Viața, Dragostea, Primăvara, Floarea. Se vede că așa a voit Cel de Sus ca în ajunul Zilei de 8 Martie să lumineze soarele mai puternic, să înflorească ghioceii și toporașii, să reînvie natura.

Femeia este supremă: nimic nu se întâmplă decât prin ea și pentru ea. La fel ca bărbatul, ea se manifestă în toate domeniile și preocupările sale: în instanțele superioare ale statului, în sfera economiei, culturii, precum și în medicină, unde

ponderea acestora este substanțială și, chiar, salvatoare. Aceste gânduri sunt sugerate și de felul de a fi al femeilor din comunitatea universitară.

Distinse Doamne!

Miracolul și splendoarea primăverii să Vă bucure privirile și sufletele, fiecare să Vă simțiți FEMEIE în sensul deplin al cuvântului. Să fiți întotdeauna zânele ocrotitoare ale familiei și să rămâneți, așa precum sunteți: sănătoase, frumoase și tandre, curajoase și optimiste, inteligente și înțeleghătoare, verigile continuității VIETII pe pământ.

Blitz interviu, în contextul zilei de 8 martie, cu Silvia Stratulat, conferențiar universitar, șefa Departamentului Didactic și Management Academic

Ce semnifică pentru Dumneavoastră Ziua de 8 martie?

Este ziua feminității, a frumuseții, a dragostei și un prilej de bucurie pentru toate femeile. Pentru mine personal, aceasta este ZIUA MAMEI. De mic copil și până în prezent, în această zi sunt alături de mama mea.

Ce momente impresionante ați trăit în această zi?

Sunt mai multe amintiri frumoase legate de această zi: spectacolele organizate de 8 martie, în care rolurile principale erau jucate de ambii mei părinți; concertele dedicate

Zilei Internaționale a Femeilor prezentate pe scena Casei de Cultură din sat, la care participam activ și eu; precum și matineele dedicate mamelor și bunicuțelor de la grădinița de copii la care mergea fiul meu.

Prin ce este puternică o femeie?

Femeia este cea care continuă firul vieții pe Pământ... E hotărâtă și pasionată în tot ceea ce face, soluționează rapid orice gen de problemă. Este adevărată și optimistă: reală cu viața și sentimentele ei și plină de optimism pentru viitor. Cu zâmbet pe buze, ea depășește tristețea, frustrarea, furia...

Plânge fără teamă... și toate acestea o fac și mai puternică.

O femeie este fericită când...

iubește și este iubită, este Mamă, Fiică, Soră și Bunică.

La acest început de mărțișor, când suflul renașterii naturii se îngemănează firesc cu farmecul sublim al feminității, doresc tuturor doamnelor să fie mereu frumoase, înconjurată de căldură sufletească, dragoste și bunăvoință. Să fie apreciate și răsfățate, iar bucuria, prosperitatea, iubirea și înțelegera să domine mereu în familiile Dumnealor ca o nesfârșită primăvară!

Femeilor

Sunteți Roua dimineții,
Sunteți Pâinea din cuptor,
Sunteți faptele Mărețe,
Sunteți Dorul de amor.

Sunteți Soarele fierbinte,
Sunteți Luna rece-n cer,
Sunteți Dulcele cuvinte,
Sunteți Caldul după ger.

Sunteți Floarea fermecată,
Sunteți miros de parfum,
Domnul Dragostea v-a dat-o
Din Bărbați să faceți scrum...

...De e pace sau războaie,
De ne faceți freza brumă,
Inima iar ni se-nmoaie,
Că sunteți a vieții Mumă!

Chiar de-i iarnă rece afară,
Devenim înțelepciune,
Prin a voastră Primăvară,
Prin ai voștri ochi-minune.

Ochi în gri, în albastrele,
Ochi verzui, ochi în tăciune,
Ei vă sunt lucinde stele,
Plăne-n raze, în rațiune.

Voi, Femei, a vieții Floare,
Rămâneți o ghicitoare:
„Totuși, cine sunteți oare?...”

Valeriu Burlacu,
profesor universitar

Agencia Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare – suport logistic în acreditarea internațională a Universității

Administrația Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, de mai mulți ani, este preocupată de evaluarea și de acreditarea de către Federația Mondială pentru Educație Medicală, fapt prevăzut și în Strategia de dezvoltare a instituției pentru anii 2011-2020. În anul 2014, universitatea noastră a fost vizitată de președintele Federației Mondiale pentru Educație Medicală (FMEM) și de cel al Asociației Școlilor Medicale din Europa, care au apreciat pozitiv activitatea instituției în Raportul de evaluare: Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” este un exemplu de bune practici pentru țările din regiune, atât din fosta Uniune Sovietică, cât și din regiunea Mării Negre.

Începând cu anul 2013, Facultatea de Stomatologie a inițiat procesul de evaluare externă, fiind acreditată provizoriu (în anul 2016) și complet (în 2018) de către Consiliul Dentar din Statul California, SUA. „Dacă în ultimii doi ani eforturile facultăților au fost concentrate în vederea acreditării naționale a programelor de studii, obiectivul prioritar pentru următorii ani este de a iniția o evaluare externă în scopul acreditării internaționale atât a instituției, cât și a programelor de studii”, a accentuat rectorul Ion Ababii la o întrunire oficială cu Andrei Chiciuc, președintele Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC). Oficialul instituției guvernamentale a vizitat universitatea noastră pentru a se documenta și a evalua stadiul de pregătire pentru inițierea procedurilor de evaluare și de acreditare a instituției la nivel internațional.

Președintele ANACEC a menționat că, odată ce programele de studii ale USMF „Nicolae Testemițanu” sunt deja acreditate, poate fi inițiată procedura de evaluare instituțională, iar o altă modalitate ar fi ca ANACEC să fie acreditată și autorizată de FMEM, ca, ulterior, să poată realiza acreditarea conform standardelor acestei organizații. În tot cazul, Agenția este deschisă spre conlucrare, astfel ca studiile efectuate la Universitate să fie recunoscute și în afara țării”, a declarat Andrei Chiciuc. Cât privește acreditarea spitalelor, președintele a recomandat de a iniția acest proces sub egida Organizației Mondiale a Sănătății, care a elaborat un manual de acreditare în acest scop.

Olga Cernețchi, prim-prorector, prorector pentru activitate didactică, a subliniat că, până în anul 2016, Federația Mondială pentru Educație Medicală nu a avut abilități de evaluare și de acreditare a programelor de studii și de instituțiilor de învățământ superior medical, pentru că aceasta nu intra în competența sa. Începând cu anul 2016, organizația a inițiat procesul de acreditare a instituțiilor. „Cunoaștem că în România, în cadrul unui program-pilot, au fost evaluate șase universități de către FMEM, conform

standardului de bază - *Învățământul superior medical universitar*”, a menționat profesorul Olga Cernețchi. Totodată, în această problemă, universitatea noastră a fost consultată și de un expert din Kazahstan – membru al Federației Mondiale pentru Educație Medicală. Ca rezultat, a fost elaborat un raport de evaluare a Facultății de Medicină, în conformitate cu standardele FMEM.

În context, Mihail Gavriluc, prorector pentru studenți internaționali, a remarcat că Federația Mondială pentru Educație Medicală oferă mai multe modalități de acreditare a instituțiilor de învățământ superior medical, una dintre ele fiind acreditarea de către Agenția Națională, abilitată în acest sens. O asemenea experiență au agențiile din

Kazahstan și din Georgia. De notat că și SUA au declarat că, din anul 2023, nu vor recunoaște diplomele universităților neacreditate la nivel internațional și vor recomanda cetățenilor lor să nu opteze pentru instituțiile respective. „Știm de acest fapt înainte de scandalul din Statul Israel, care a preferat să dea o lovitură mai multor țări, fără să prevină. Au hotărât și au implementat decizia chiar din acest an, fără să ofere timp atât instituțiilor pentru a obține acreditarea respectivă, cât și cetățenilor israelieni. Acreditarea instituției de către FMEM va permite ca diplomele noastre să fie recunoscute și în Europa, iar acest aspect este important atât pentru studenții internaționali, cât și pentru cei autohtoni”, a accentuat profesorul Gavriluc.

Prorectorul pentru activitate științifică Gheorghe Rojnovanu a subliniat că activitatea de cercetare a Universității a fost acreditată în 2016, iar certificatul expiră în anul 2021. Andrei Chiciuc a specificat că acreditarea instituțională va include și segmentul cercetării, deoarece nu este logic de a-l diviza de cel al educației, iar în prezent se lucrează la indicatorii pentru compartimentul respectiv.

Rectorul Ion Ababii i-a mulțumit președintelui ANACEC pentru vizita întreprinsă și disponibilitatea de a oferi suport logistic în inițierea procesului de acreditare internațională. Academicianul a dat asigurări că administrația și membrii comunității universitare vor întreprinde toate acțiunile necesare pentru inițierea procedurii de acreditare atât instituțională, cât și a programelor de studii de către Federația Mondială pentru Educație Medicală. Mai dificil va fi pe segmentul acreditării internaționale a instituțiilor medico-sanitare publice, care servesc drept baze clinice pentru USMF „Nicolae Testemițanu”. Crearea Spitalului Universitar, printr-o hotărâre de guvern, ar facilita soluționarea mai rapidă a acestei probleme. În acest sens, instituția contează pe sprijinul autorităților statului și al Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

USMF „Nicolae Testemițanu” a depășit 14 universități la nivel global, conform Webometrics

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova se menține pe locul III în topul instituțiilor de învățământ superior din țară prezente on-line, conform Ranking Web of Universities. Clasamentul a fost realizat în luna ianuarie 2019 de Cybermetrics Lab – un grup de cercetători de la Consiliul Național Spaniol de Cercetare din Madrid.

La nivel mondial, universitatea noastră se află pe locul 7157, urcând 14 poziții comparativ cu luna iulie 2018. Cea mai înaltă performanță a USMF „Nicolae Testemițanu” se atestă la capitolul *Prezență*, reușind să depășească 4887 de instituții de învățământ superior, situându-se, astfel, pe locul 692. La nivel european, Universitatea se plasează pe locul 1892.

Clasamentul Ranking Web of Universities, din ianuarie 2019, a fost elaborat în baza evaluării a circa 27 de mii de universități din întreaga lume, inclusiv 26 din Republica Moldova. Acesta se realizează din anul 2004 și are drept scop de a demonstra vizibilitatea instituțiilor academice și a celor de cercetare în rețeaua on-line și de a promova accesul deschis la publicațiile științifice. În stabilirea topului s-a ținut cont de con-

ținutul și de calitatea informației postate pe site, numărul de link-uri la articole și de citări pe Google Academic, prezența arhivelor electronice și a repozitoriilor instituționale, precum și accesibilitatea în mediul virtual al

ne, pentru intervalul de timp 2012-2016 (bazat pe publicațiile SCOPUS/Scimago);

10% – *Deschidere*: numărul de citări ale cercetătorilor universității pe Google Scholar Citations;

World Ranking	Continental Ranking	Country Rank	Presence	Impact	Openness	Excellence
7133	1901	3	692	9542	5856	6033

instituției la nivel internațional.

Evaluarea a fost efectuată ținându-se cont de criteriile:

50% – *Vizibilitate*: numărul total de legături externe pe care domeniul web al universității le primește de la terțe-părți;

35% – *Excelență*: numărul de lucrări științifice calificate printre primele 10% cele mai citate ediții la 26 de discipli-

5% – *Prezența on-line*: numărul total de pagini web ale instituției și vizibilitatea globală pe Internet.

USMF „Nicolae Testemițanu” este surclasată, deocamdată, doar de Universitatea de Stat din Moldova și Universitatea Tehnică a Moldovei, care au un număr mai mare de facultăți, specialități și studenți.

Lansarea Programului Internațional în Stomatologie

Facultatea de Stomatologie a USMF „Nicolae Testemițanu” a inițiat un program internațional în stomatologie (International Dental Program - IDP) ca rezultat al acreditării complete de către Consiliul Dentar din California, SUA.

Un grup de 33 de medici dentiști, cetățeni și rezidenți americani, au început, în data de 14 ianuarie 2019, un curs de doi

Facultății de Stomatologie. La acest program poate participa orice medic dentist care vrea să activeze în Statul California, deoarece ei vor fi instruiți în conformitate cu cerințele și legislația acestei țări. După doi ani de studii full-time - 7 ore zilnic, 17 săptămâni în semestru, ei vor obține un certificat de absolvire a studiilor postuniversitare prin secundariat clinic în Stomatologie.

ani pentru a obține licența de a profesa în Statul California, SUA. Medicii, originari din India, Coreea, Peru, Mexic, Pakistan, Iran, Irak, Salvador și Armenia, au absolvit *Stomatologia* la o instituție de învățământ superior în țara lor și majoritatea dintre ei au obținut cetățenie americană, astfel, având dreptul legal la muncă. Însă pentru a activa ca medic stomatolog în California, ei trebuie să urmeze obligatoriu Programul Internațional în Stomatologie în limba engleză.

„Consiliul Dentar din California a autorizat instituția noastră să instruiască medici - cetățeni și rezidenți ai SUA, cu scopul de a obține licență de activitate pe teritoriul Californiei”, a declarat Sergiu Ciobanu, decanul

Ulterior, fără a susține diferențe de curs, absolvenții IDP vor avea de promovat un examen în California.

Primele module de studii s-au referit la legislația americană, etica în domeniul stomatologiei și controlul infecției - prelegeri ce au fost ținute de un profesor din SUA. Pe parcursul celor doi ani, cursurile incluse în programul respectiv vor fi ținute atât de profesorii universității noastre, cât și de profesori americani.

Nora Deza, una dintre beneficiarele acestui program, originară din Peru, a subliniat că Programul Internațional în Stomatologie la USMF „Nicolae Testemițanu” i-a oferit o oportunitate unică pentru obținerea licenței de activitate în Statul California, unde

locuiește de cinci ani. Până atunci a activat în țara sa în calitate de medic stomatolog, iar programul universității noastre este atractiv prin faptul că instruirea se desfășoară în limba engleză.

Viral Ikani, un medic cursant, originar din India, a studiat Stomatologia în țara sa natală, deși locuiește în California de la vârsta de 4 ani. Aici a lucrat în calitate de asistent medical și igienist, deși are o experiență în domeniul de 15 ani în India. Programul Internațional în Stomatologie îi va permite să obțină licența pentru a activa ca medic dentist în Statul California, SUA.

În opinia profesorului Luis Dominicus, președintelui Societății Stomatologilor din Los Angeles, predarea Stomatologiei la USMF „Nicolae Testemițanu” este identică cu cea din California, doar cu unele diferențe în anumite cursuri specifice țării sale, și anume ce ține de legislația țării, a asigurărilor medicale ș.a., iar IDP este unul de succes și de înaltă eficacitate. „Calitatea studiilor și profesionalismul personalului științifico-didactic al Universității de Stat de Medicină și Farmacie *Nicolae Testemițanu* este la nivel înalt, instituția oferind condiții optime de studii. Consiliul Dentar din California nu ar fi acreditat programul Stomatologie al acestei universități, dacă ar fi sesizat anumite neconformități în activitatea instituției sau în programele de studii”, a remarcat profesorul american.

Reamintim că Facultatea de Stomatologie a USMF „Nicolae Testemițanu” a inițiat procesul de acreditare încă din anul 2013, fiind acreditată provizoriu de către Consiliul Dentar din California în anul 2016, iar în data de 16 mai 2018 a obținut acreditarea completă pentru următorii cinci ani.

Conferința anesteziologilor: In memoriam profesor Valeriu Ghereg

Catedra de anesteziologie și reanimatologie nr. 1 „Valeriu Ghereg” a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a organizat, în zilele de 28 februarie și 1 martie 2019, conferința științifică anuală cu genericul In memoriam profesor Valeriu Ghereg. La ediția curentă au fost prezentate 19 rapoarte științifice ale studenților, medicilor-rezidenți și studenților-doctoranzi din Republica Moldova, România și Ucraina.

Programul manifestării științifice a inclus și cursuri magistrale, ținute de profesori cu renume: Gabriel Gurman (Israel), Nathan Weckler (Israel), Ioana Grigoraș (România),

dintre noi își aduc aminte să o onoreze”, a constatat profesorul român.

Profesorul Gabriel Gurman din Israel a subliniat caracterul unic al menționatei conferințe: „Să convocăm studenții din ultimul an de studii și medici-rezidenți din primii ani să prezinte rapoarte este înveștă, pentru că este important ca tinerii să învețe modalitatea de a prezenta comunicările”.

Serghei Șandru, șeful Catedrei de anesteziologie și reanimatologie nr. 1 „Valeriu Ghereg”, a relatat câteva file din biografia regretatului profesor, subliniind că, pe parcursul celor 24 de ani de activitate în universitatea noastră, Domnia Sa a manifestat cele mai frumoase calități de ilus-

Oleg Tarabrin (Ucraina) și dr. Evghenii Ciumacenco (Franța).

În cadrul ceremoniei de inaugurare a conferinței, prorectorul pentru activitate științifică al USMF „Nicolae Testemițanu” Gheorghe Rojnovanu a relatat despre contribuția profesorului Valeriu Ghereg la dezvoltarea specialității și a Catedrei de anesteziologie și reanimatologie care-i poartă numele. „Această frumoasă tradiție, păstrată timp de 14 ani, reflectă tot ce a zidit regretatul profesor și ce a valorificat Școala pe care a lăsat-o. Ne dorim ca tinerii de la această specialitate să cunoască istoria și să însușească tezaurul lăsat de profesorul Ghereg în acest domeniu. Cu fiecare ediție, conferința ia amploare, iar valoarea acesteia este amplificată inclusiv de prezența invitaților de onoare - specialiști notorii de talie internațională”, a remarcat prorectorul Rojnovanu.

Profesorul universitar Ioana Grigoraș de la UMF „Gr. T. Popa” din Iași a exprimat admirație organizatorilor pentru menținerea tradiției de a desfășura acest simpozion în memoria profesorului Valeriu Ghereg. „Îmi ridic, simbolic, pălăria în fața Dumneavoastră, pentru cinstirea înaintașilor, a ceea ce au făcut ei și pentru ceea ce suntem noi astăzi. Este o misiune pe care cu toții ar trebui să o avem în față și pe care puțini

tru savant și anesteziolog-reanimatolog, iscusit pedagog și organizator al procesului de instruire și educație, optând pentru perfecționarea continuă a cursurilor și a lucrărilor practice.

Atitudinea deosebită față de obligațiile sale profesionale, experiența bogată de viață și activitate, erudiția și tactul pedagogic înăscut i-au adus profesorului Valeriu Ghereg respectul și aprecierea prietenilor, colegilor, studenților, medicilor-rezidenți și, în deosebi, a miilor de pacienți, pe care i-a smuls din ghearele morții.

În persoana profesorului Valeriu Ghereg am pierdut și un mare patriot al neamului. Viața și activitatea profesorului este un exemplu demn de urmat pentru generațiile tinere de studenți, medici-rezidenți, precum și pentru specialiștii în domeniu. Datoria noastră sacră este de a-i păstra vie memoria și de a continua acele frumoase tradiții, la a căror fortificare a contribuit întreaga sa viață, curmată fulgerător la doar 52 de ani neîmpliniți.

Conferința s-a încheiat cu premiarea celor mai bune lucrări ale tinerilor cercetători în anesteziologie și terapie intensivă „In memoriam profesor Valeriu Ghereg”. De această dată, premiul oferit de familia regretatului profesor Ghereg a fost împărțit între Olga Gherasim (Republica Moldova), Delia Negrescu (România) și Alexandr Suslov (Ucraina).

Infecțiile nosocomiale – subiectul Lecturilor de iarnă, 2019

Infecțiile nosocomiale (postoperatorii) sunt o problemă ce preocupă tot mai mulți medici chirurghi din Republica Moldova. Acestea persistă nu doar în secțiile chirurgicale vechi, dar și în cele noi, recent amenajate, iar riscul dezvoltării unei complicații după o intervenție chirurgicală se menține. Declarația aparține profesorului universitar Vladimir Hotineanu, lansată în deschiderea Lecturilor de iarnă - eveniment științific anual ce abordează problemele chirurgiei din țara noastră. Cea de-a XV-a ediție a forumului s-a desfășurat cu genericul Particularitățile moderne ale infecției chirurgicale. Metodologie didactică.

„Necesitatea abordării unei astfel de teme de către medicii chirurghi de toate specialitățile medicale este dictată de majorarea cazurilor de infecții nosocomiale și necesitatea de a întreprinde măsuri pentru a le combate. În fiecare specialitate, fie

formă de educație medicală continuă pentru specialiștii în chirurgie. „Lecturile de iarnă reprezintă o frumoasă tradiție de abordare a temelor actuale, de importanță majoră pentru îmbunătățirea asistenței medicale în țara noastră. Aceste subiecte sensibile necesită o elucidare profesionistă și ar fi util să fie continuate de tinerii specialiști, asistenți, conferențieri și profesori universitari”, a declarat profesorul Ababii.

Academiciana Eva Gudumac a pus în discuție aspectele infecțiilor nosocomiale la copii accentuând că, din cauza varietății acestora, se înregistrează multe nașteri premature, iar rata înaltă a mortalității la nivel mondial, inclusiv în Republica Moldova, este cauzată, de asemenea, de contactarea unor infecții postoperatorii.

Profesorul Evghenii Guțu, președintele Asociației Chirurghilor „Nicolae Anestiadi” din Republica Moldova, a subliniat că acest

chirurgie, fie oftalmologie sau otorinolaringologie, chiar dacă dispunem de tehnologii moderne minim invazive, oricum nu suntem scutiți de complicații provocate de infecțiile nosocomiale. De aceea, pe parcursul Lecturilor vom identifica pașii ce trebuie urmați pentru a asigura un management corect și siguranța pacientului. Mai mult de atât, transplantul de organe a devenit un fapt obișnuit în activitatea noastră chirurgicală, astfel încât problema infecțiilor trebuie să o avem permanent în vizor”, a accentuat profesorul Hotineanu.

La inaugurarea evenimentului a participat și rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”, academicianul Ion Ababii, care a menționat că aceste manifestări științifice au devenit o

gen de instruire constituie o sarcină importantă pentru toți medicii, deoarece medicina evoluează cu pași rapizi și ei trebuie să fie la curent cu toate noutățile din acest domeniu. Referindu-se la subiectul abordat la actuala ediție a Lecturilor, președintele a subliniat că acesta este riscul complicațiilor postoperatorii ce generează atât insatisfacția pacientului, cât și a chirurgului, în egală măsură.

Lecturile de iarnă 2019 a reunit peste 400 de chirurghi din toată țara, din domeniile: pediatrie, oncologie, urologie, oftalmologie, otorinolaringologie, cardiologie, neurochirurgie și traumatologie. Evenimentul a fost organizat de catedrele de Chirurgie nr. 1 și nr. 2 în colaborare cu Asociația Chirurghilor „Nicolae Anestiadi” din Republica Moldova.

Ziua Bolilor Rare, marcată la Chișinău

De peste trei decenii, una dintre marile provocări cu care se confruntă cercetătorii din sfera medicală, la nivel mondial, ține de diagnosticarea și tratarea bolilor rare – un capitol vast, care cuprinde până la 8 mii de maladii, ce afectează peste 350 de milioane de oameni de pe glob. Peste 95 la sută dintre aceste boli nu au tratament, studiile demonstrând că apariția lor este cauzată în proporție de 80% de factorul genetic, iar 50% sunt predominante la copii.

Potrivit specialiștilor, există diferențe foarte mari de la o boală rară la alta, ceea ce face dificilă stabilirea unei definiții exacte. Unele boli se întâlnesc în cazuri unice comparativ cu altele, dar în Uniunea Europeană este considerată o maladie rară cea care afectează mai puțin de cinci persoane din 10000 (prevalența fiind de 1/2000). Declarația aparține profesorului universitar Ninel Revenco, directorul Departamentului Pediatrie al USMF „Nicolae Testemițanu”, președintele Societății de Pediatrie din Republica Moldova, lansată în deschiderea conferinței dedicate Zilei internaționale a Bolilor Rare 2019.

„Suntem mândri că reușim, pentru al treilea an consecutiv, să marcăm această zi. Problema bolilor rare este un obiectiv al Strategiei

de dezvoltare a Institutului Mamei și Copilului (IMC). Actualmente, la evidența geneticienilor se află mai mulți pacienți cu diferite patologii ereditare, ce se înscriu în lista bolilor rare. În ultimii ani, grație colaborării cu instituții medicale internaționale, beneficiem de echipament nou și performant, fapt ce ne permite să depistăm bolile rare în Republica Moldova. Cooperarea cu parteneri din Germania, România, Italia ne ajută să evoluăm în implementarea noilor metode de investigații în cadrul Institutului Mamei și Copilului și ne dă posibilitatea de a susține proiectele în cercetarea bolilor rare”, a declarat Sergiu Gladu, directorul IMC. Potrivit conferențiarului universitar, actualmente, Registrul național de boli rare include în jur de 100 de maladii, diagnosticate pe parcursul ultimilor 25 de ani.

Conf. univ. Natalia Barbova, șefa Laboratorului de profilaxie și patologii ereditare din cadrul Centrului Național de Statistică, Genetică și Reproducere Medicală, a explicat că în domeniul bolilor rare se atestă un deficit de cunoștințe medicale și științifice. O perioadă îndelungată, doctorii și cercetătorii științifici nu au fost informați suficient despre maladiile rare și nu exista o cercetare reală de

sănătate publică privind acest domeniu.

Natalia Ușurelu, reprezentanta Centrului de Sănătate, Reproducere și Genetică Medicală din Chișinău, a subliniat că deși maladiile sunt rar întâlnite pacienții sunt numeroși. La nivel european, peste 25 de milioane de oameni suferă de aceste boli, iar pe glob – 350 de milioane de oameni cu boli rare. Cei mai predispuși sunt copiii nou-născuți, care aparent sunt sănătoși, dar peste câteva zile de viață prezintă un metabolism scăzut, cu patologie acută inexplicabilă, în lipsa particularităților patologice în sarcină și la naștere. În prezent, nu există un tratament adecvat pentru aceste boli. În Moldova sunt sute de copii, dar și mături, care suferă de maladii rare, precum fenilcetonuria, aciduria metilmalonică sau glicogenoza. Despre aceste boli se știe foarte puțin și, prin urmare, mulți bolnavi ajung să trăiască o viață de coșmar, iar unii nici nu depășesc primul an de viață. Există totuși și cazuri unice, cu final fericit, când părinții au posibilitatea să-i asigure copilului un regim alimentar special, fapt ce-i permite o dezvoltare normală.

În încheierea evenimentului, profesorul Ninel Revenco a menționat: „Ar fi extrem de im-

portant ca IMC să dispună și de un centru de neuropsihiatrie pediatrică, pentru că are toate premisele: specialiști calificați atât în diagnosticare și screening, cât și în tratament și reabilitare medicală. Avem specialiști tineri, medici-rezidenți, care vor să muncească în țară”.

Conferința dedicată Zilei internaționale a Bolilor Rare 2019 a fost anticipată de un flashmob cu genericul Implicare prin cercetarea Bolilor Rare!, desfășurat în aceeași zi, în fața IMC.

De asemenea, în data de 27 februarie curent, Departamentul Pediatrie al USMF „Nicolae Testemițanu” și Societatea de Pediatrie din Republica Moldova au organizat un workshop, la care au participat specialiști de talie mondială din Italia, care au expus

concepțe moderne în reabilitarea copiilor cu diverse afecțiuni neuropsihomotorii. Specialiștii dr. Bruno Sales, dr. Leonardo Granchi, dr. Arianna Bello (U.O.C. Neuropsihiatria Infanțile) au împărtășit din experiența Italiei în domeniul cercetării și tratamentului bolilor rare. Prezența la eveniment au fost și unele familii din țara noastră ale căror copii suferă de o boală rară.

Ziua Bolilor Rare se desfășoară anual, în ultima zi de februarie, pentru a sensibiliza opinia publică despre maladiile rare și pentru a îmbunătăți accesul la tratament medical și a susține persoanele bolnave și familiile acestora. Acțiunea a fost lansată în 2008, la inițiativa Organizației Europene pentru Boli Rare (EURORDIS).

Experiență chineză în managementul învățământului superior

Experiența Republicii Populare Chineze în domeniul învățământului superior ar putea fi preluată și aplicată în Republica Moldova. De această părere este profesorul universitar Emil Ceban, prorector pentru activitate clinică la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, care a făcut parte dintr-o delegație a țării noastre în China. Grupul din Republica Moldova, format din cinci persoane, a participat, în luna noiembrie 2018, la un seminar cu genericul Managementul învățământului superior în țările în curs de dezvoltare.

Potrivit prorectorului Emil Ceban, sistemul de învățământ superior chinez impresionează printr-un număr total de 2500 de universități, cu un contingent total de circa 40 de milioane de studenți. Sunt instituții mari, bine dotate și sofisticate din punct de vedere al tehnologiilor informaționale, cu softuri de instruire complexe, bazate, prioritar, pe industria construcțiilor (80%) și pe sistemele informaționale (20%).

Principalul program de instruire al delegațiilor universitare s-a desfășurat la Universitatea Normală din provincia Zhejiang, orașul Jinhua – o universitate cu tradiții, fondată în anul 1956, ce se regăsește în topul primelor 100 de universități din China. În componența acestei instituții se află 18 colegii cu 17 programe postuniversitare, 161 de programe de masterat și 45 de programe de doctorat, 31 de laboratoare științifice și o bibliotecă cu un fond de 3,7 milioane de cărți. La universitate studiază 30 de mii de studenți, dintre care trei mii internaționali. Campusul studentesc este amplasat pe un teritoriu de 300 de hectare de pământ și reprezintă un orașel integrat cu infrastructură bine dezvoltată: drumuri asfaltate, transport public sub formă de motorete și biciclete, blocuri de locuit pentru profesori, panouri stradale electronice pe care se afișează date privind reușita academică a studenților, locuri de agrement, parcuri, lacuri, plante exotice ș.a.

Programul seminarului a fost unul vast și divers, incluzând prelegeri, lecții practice, întâlniri cu profesori, excursii în cinci orașe, întâlniri cu echipele universităților și a școlilor, inclusiv cu una de profil medical, precum și cu studenți din diasporă – o pereche de soți originari din orașul Orhei.

Prelegerile au inclus tradițiile și cultura chineză, economia și cultura economică, învățământul și reformele curriculare, experiența culturală, practica școlilor mondiale de pregătire universitară europeană și americană în comparație cu cea chineză, tehnici și metode de predare în diferite școli, știința și inovațiile, limba chineză, performanțele de evaluare în educație și internaționalizarea procesului de studii. În cadrul lecțiilor practice, participanții la curs au vizitat cel mai mare oraș-mall din China, Muzeul satului chinez, alte muzee istorice și moderne și au avut parte de lecții de sport și de dansuri chineze.

„A fost o experiență inedită și interesantă pentru noi. China ne-a impresionat prin mărimea sa teritorială, având o populație de 1,4 miliarde de oameni, pe o suprafață de 9,6 milioane km pătrați și prin contrastele mari între tehnologii moderne și ritualuri învechite. Este un popor extrem de muncitor, disciplinat atât la locul de muncă, cât și în viața cotidiană, absolut totul fiind în vizorul sistemelor de supraveghere video”, a accentuat Emil Ceban.

„În China toți învață, de la mic la mare, conducându-se după principiul *dacă înveți,*

ai șansa să devii om mare. Studenții sunt stimulați de către stat să inițieze o afacere chiar din primul an de facultate. Astfel, cei care studiază la profilul economic vin cu un plan de business, beneficiază de credite pentru o perioadă de 5 ani, iar echipa managerială a universității îi ajută să-și dezvolte ideea. Ulterior, beneficiarii restituie statului și instituției de învățământ un anumit procent din profitul obținut. În fiecare zi, în China sunt inițiate cca 60 de mii de afaceri, iar, anual, 6-8 milioane de absolvenți ai universităților se lansează în mediul de afaceri.

„Am avut ocazia să vedem și să analizăm experiența Chinei. Chinezii sunt un popor care se respectă, astfel încât *istoria, cultura și limba* sunt obiecte de studiu obligatorii pentru toți studenții autohtoni și străini. Acest lucru trebuie să-l practicăm și noi – să motivăm studenții internaționali să studieze limba română”, consideră profesorul Ceban.

Totodată, am putea opta pentru deschiderea mai multor biblioteci, inclusiv în cămine, instalarea panourilor electronice, dezvoltarea unui sistem unic informațional, accesibil în campusul studentesc, lansarea unei rețele TV sau radiofonice în scopul eficientizării comunicării universitare.

„Internaționalizarea sistemului de învățământ superior este un motto aplicabil în toată lumea, iar prin exemplul Chinei, care optează pentru studenți de pe continentul african, trebuie să ne orientăm spre extinderea ariei geografice a studenților internaționali. Tot aici, am văzut că studenții

din diasporă participă plenar în activitatea universităților, ceea ce ar fi benefic și pentru noi – ca studenții străini să fie antrenați în toate proiectele Universității, ale Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină atât pentru promovarea instituției, cât și a țării pe care le reprezintă”, a opinat prorectorul.

De asemenea, profesorul crede că este necesar de preluat exemplul centrelor de simulare chineze în domeniul medicinei, care oferă mai multe activități practice pentru studenții străini. Urmează să stabilim în ce

îngrășămintelor chimice pe teritoriul țării în perioada sovietică. De aceea am putea să le creștem la noi, să efectuăm studii clinice la Facultatea de Farmacie și să creăm o mică linie de producere a plantelor sub formă de ceaiuri, decocturi. Este un proiect ce nu necesită investiții majore, iar Universitatea are un parteneriat durabil cu Ambasada Republicii Chineze în Republica Moldova și suntem gata să dezvoltăm relațiile de colaborare.

Instituția noastră a fost reprezentată la acest seminar și de Olga Tagadiuc, prorector pentru studii de doctorat, șefa Catedrei de biochimie și biochimie clinică, care a rămas plăcut impresionată de dotarea avansată a laboratoarelor și a sălilor de studii cu utilaj tehnic demonstrativ. „În timpul orelor de studii totul se filmează, iar în altă încăpere mentorul își face notițe privind părțile bune și cele slabe, iar ulterior se discută în comun sau se dau indicații simultan”, a menționat prorectorul.

Un alt exemplu din practica sistemului chinez de învățământ superior se referă la oferirea posibilităților studenților în obținerea abilităților practice pe tot parcursul procesului de studii. Astfel, la un colegiu care pregătește mecanici auto, studenților li se pune la dispoziție toate modelele de automobile existente în lume, pe care aceștia trebuie să le dezamblaze și să le reasambleze, fapt ce le crează avantaje de formare a deprinderilor practice. Totodată, toate localitățile din China abundă în spații amenajate pentru lectură în librării și în biblioteci imense, pentru ca populația să citească cât mai mult.

„Ar fi bine să preluăm structura, organizarea universităților chineze – o universitate polivalentă înglobează colegii, ce asigură învățământul profesional tehnic, facultăți ca universitate și instituții de cercetare într-o structură condusă de aceeași administrație. În acest mod, studenții de la colegii beneficiază de profesori din cadrul universității și de o bază tehnico-materială avansată. Studenții de la facultate utilizează utilajul instituțiilor de cercetare și se pot integra în anumite proiecte implementate de laboratoarele științifice. De asemenea, posibilitățile financiare sunt incomparabile cu ale noastre, instituțiile de învățământ superior beneficiind de fonduri din partea autorităților regionale și a Ministerului Educației, iar pentru cercetări se alocă fonduri suplimentare, în baza unui rating al universităților și în funcție de aceasta instituțiile sunt stimulate financiar”, a adăugat Olga Tagadiuc.

Vizita delegației țării noastre a fost realizată la inițiativa Ministerului Comerțului din China, Camerei de Comerț și Industrie în Republica Moldova și a Ambasadei Republicii Populare Chineze în R. Moldova, care a invitat peste 50 de reprezentanți ai personalului administrativ din instituțiile de învățământ superior din Europa și din Africa.

Știința orto posturală în influența și controlul patologiilor

Reprezentanți ai Catedrei de reabilitare medicală, medicină fizică și terapie manuală a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au participat, în zilele de 28 februarie și 1 martie curent, la cea de-a XII-a conferință internațională România-Republica Moldova Știința orto posturală în influența și controlul patologiilor.

În cadrul manifestării științifice au fost prezentate aspecte teoretice și practice ale medicinei fizice și de reabilitare din perspectiva specialiștilor din ambele țări. În acest sens, asistenții universitari ai USMF „Nicolae Testemițanu” au prezentat rapoartele: *Managementul reabilitării medicale a persoanelor cu osteoartrita genunchiului în raport cu diferite patologii asociate* (Anatol Vizdoagă); *Principiile evaluării eficacității tratamentului fiziofuncțional la pacienții cu artrita reumatoidă* (Victoria Chihai); *Recuperarea funcțională după artroplastia totală de sold: studiu de caz* (Alisa Tăbîrță); *Funcționalitatea și reabilitarea medicală în*

contextul multimorbidității (Adrian Melnic).

Sesiunea practică a decurs cu genericul „Integrarea sistemelor robotizate în recuperarea funcțională” cu demonstrarea sistemului *Erigo* și stimularea funcțională proprioceptivă, sistemul *Vibramoov* și terapia cu oscilații profunde.

Cea de-a doua zi a forumului a avut drept scop integrarea tinerilor specialiști în domeniul reabilitării medicale cu abordarea diferitor aspecte organizatorice și discuții asupra comunicărilor medicilor-rezidenți din anii II și III de studii, de la ambele instituții.

La conferința științifico-practică au fost prezenți cca 150 de participanți, țara noastră fiind reprezentată de membri ai Catedrei de reabilitare medicală, medicină fizică și terapie manuală, medici-rezidenți din anii I-III, precum și de reprezentanți ai Societății Specialiștilor în Reabilitare Medicală și Medicină Fizică din Republica Moldova.

Evenimentul a fost organizat de către Departamentul Medicină Fizică și Reabilitare Medicală a Universității de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” din Iași, România

și Catedra de reabilitare medicală, medicină fizică și terapie manuală a USMF „Nicolae Testemițanu”.

Menționăm că instituția noastră a inițiat un acord de colaborare cu UMF „Gr. T. Popa” din Iași în domeniul reabilitării medicale. Periodic, în scopul fortificării cooperării

interinstituționale, părțile organizează evenimente științifice de profil, sporind interesul medicilor tineri. Ca rezultat, se stabilesc acțiuni concrete de dezvoltare a colaborării de viitor. Următoarea întrunire bilaterală va avea loc în iunie 2019, la Chișinău.

Extinderea colaborării în domeniul pneumoftiziologiei

Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa” din Iași, România, și-a anunțat intenția de fortificare a relațiilor de cooperare cu Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova pentru promovarea parteneriatelor interuniversitare și pentru valorificarea acordurilor bilaterale. Acest fapt a fost anunțat în cadrul unei vizite a delegației române, efectuată, în data de 25 ianuarie 2019, la Catedra de pneumoftiziologie a universității noastre.

Profesorul Traian Mihăescu, șeful Disciplinei pneumologie a UMF „Gr. T. Popa”, a accentuat că extinderea colaborării între instituții va crește impactul asupra procesului de învățământ superior medical. În cadrul reuniunii, șeful catedrei, academiciianul Constantin Iavorschi, a făcut o prezentare amplă a procesului științifico-didactic

Totodată, s-a analizat ideea de inițiere a unui parteneriat științifico-didactic cu Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală în domeniul endoscopiei aparatului respirator.

De asemenea, a fost discutată oportunitatea realizării unei conferințe interdisciplinare în domeniul pneumologiei cu genericul „Inspir Iași în Moldova” la USMF „Nicolae Testemițanu”, cu participarea experților internaționali.

În data de 25 ianuarie, delegația română a participat la susținerea publică a tezei de doctor în științe medicale a dlui Vasile Popa, Catedra de pneumoftiziologie, în calitate de referent oficial – prof. Traian Mihaescu și în calitate de membru - conf. Radu Crișan-Dabija.

Menționăm că Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae

desfășurat în cadrul Catedrei de pneumoftiziologie, iar omologul său român a ținut un curs introductiv în ftiziologie pentru studenții Facultății de Medicină nr. 1.

Conferențiarul universitar Radu Crișan-Dabija a fost interesat de managementul cazurilor de tuberculoză și a vizitat bazele clinice ale Catedrei de pneumoftiziologie.

Testemițanu” a semnat un acord de colaborare cu Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa” din Iași, în anul 2016, în vederea dezvoltării programelor de mobilitate pentru studenți, rezidenți și personalul științifico-didactic, corelării programelor de studii și realizării tezelor în cotutelă.

Republica Cehă va oferi suport în diverse proiecte medicale

Excelența Sa Zdeněk Krejčí, Ambasadorul Republicii Cehe în Republica Moldova, a efectuat o vizită de documentare la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, în data de 31 ianuarie 2019. Diploma-tul a avut o întrevedere cu rectorul Universității și cu alți reprezentanți ai administrației, cu scop de determinare a priorităților de cooperare dintre instituțiile de învățământ superior medical din Cehia și instituția noastră.

mobilitate academică pentru studenți și medici-rezidenți, organizarea schimbului de experiență și a stagiilor în universități și clinici din Cehia, oferirea suportului în elaborarea proiectelor spitalelor regionale, implementarea programelor de cercetări științifice și transferul de informații și bune practici în aplicarea noilor tehnologii în medicină.

La rândul său, Ambasadorul Zdeněk Krejčí a confirmat faptul că Republica Moldova face parte din lista statelor în-

Ion Ababii, rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”, a exprimat admirație Republicii Cehe, în contextul schimbărilor geopolitice și a subliniat faptul că această țară impresionează prin istoria și cultura sa seculară. Academiciianul a specificat: „Suntem conștienți de faptul că trebuie să depunem eforturi majore și să ne asumăm toată responsabilitatea în promovarea reformelor din sfera medicinei și a învățământului medical superior din Republica Moldova, în vederea racordării domeniilor respective la standardele europene”. În acest sens, rectorul și-a exprimat recunoștința pentru deschiderea părții cehe de a susține programele de

cluse în agenda de colaborare prioritară pentru țara sa. Totodată, oficialul ceh a declarat că este în așteptarea unui plan de propuneri din partea USMF „Nicolae Testemițanu” și că va acorda toată susținerea pentru a le transmite structurilor abilitate, de toate nivelurile, din Cehia.

Ulterior, Excelența Sa a avut o întrunire cu un grup de mediciști, care au dialogat cu înaltul oficial, au adresat întrebări și au primit răspunsuri la ele. De asemenea, ambasadorul a vizitat Clinica Universitară Stomatologică și Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală.

Echipament modern de instruire în prevenirea cancerului de col uterin

Studenții de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova vor avea mai multe posibilități de a-și dezvolta dexterități în examinarea ginecologică. Acest lucru a devenit posibil datorită unui lot de echipament modern sub formă de manechine pentru instruire în domeniul prevenirii cancerului de col uterin. Instrumentarul a fost procurat de către Fondul Națiunilor Unite pentru Populație în Republica Moldova (UNFPA), în baza contribuției financiare de peste 21.000 USD a Agenției de Cooperare Internațională pentru Dezvoltare a României (RoAid), în cadrul proiectului „Prevenirea cancerului de col uterin 2017-2020”.

Echipamentul a fost transmis, în data de 15 februarie 2019, Centrului Universitar de Simulare în Instruirea Medicală (CUSIM), Catedrei de medicină de familie, Catedrei de obstetrică, ginecologie și reproducere umană și Catedrei de obstetrică și ginecologie din cadrul Universității.

Olga Cernetchi, prim-prorector, prorector pentru activitate didactică, a exprimat recunoștință partenerilor de dezvoltare, în numele administrației USMF „Nicolae Testemițanu”, pentru donația de manechine și simulatoare, în vederea formării deprinderilor practice în examinarea ginecologică, inclusiv pentru prelevarea testului citologic. „În prezent, dispunem de mulaje similare pentru instruire, dar noul echipament este cu mult mai performant și va fi de real folos atât în procesul de instruire a studenților, cât și la

perfectiunea continuă a cadrelor medicale”, a subliniat profesorul.

Potrivit lui Andrei Romancenco, directorul CUSIM, aceste manechine, extrem de necesare pentru formarea abilităților studenților, vor permite instruirea în domeniul screeningului cervical, iar mulajele și simulatoarele oferă posibili-

tatea de antrenare a viitorilor medici în examinarea ginecologică, prelevarea testului Papanicolau și altele. „Acest instrumentar de ultimă generație va completa colecția existentă și va spori, cu siguranță, calitatea instruirii”, a menționat Andrei Romancenco.

„În calitate de partener al UNFPA

Moldova în acest proiect, avem o satisfacție deosebită pentru rezultatele contribuției noastre, de care sperăm să beneficieze cât mai multe femei. Acest proiect este parte a angajamentului pe care România îl are în cooperarea pentru dezvoltare cu Republica Moldova, în diverse sectoare, inclusiv în facilitarea ac-

cesului la servicii de sănătate de calitate”, a declarat Cătălin Harnagea, directorul general RoAid.

La rândul său, Rita Columbia, reprezentanta UNFPA Moldova, a menționat că „sprijinul oferit de RoAid completează eforturile naționale de prevenire a cancerului de col uterin, ce urmăresc

îmbunătățirea accesului și calității serviciilor de screening cervical și de informare a populației, și suntem recunoscători partenerilor din România pentru că susțin cauza noastră”.

Printre beneficiarii ai echipamentului mai sunt Centrul de Excelență în Medicină și Farmacie „Raisa Pacalo”, Centrul de Educație Medicală Continuă a Personalului Medical și Farmaceutic cu Studii Medii, precum și colegiile de medicină și farmacie din Bălți, Ungheni, Orhei și Cahul. De asemenea, Laboratorul citologic al Centrului Republican de Diagnosticare Medicală (CRDM) a beneficiat de microscopie de laborator și accesorii performante (obiective) pentru examinarea frotiurilor citologice.

Potrivit Tatianeii Cuznețova, medic coordonator citopatolog în cadrul Laboratorului citologic, CRDM, microscopie și accesorii de ultimă generație asigură calitatea examinării citologice și precizia rezultatelor. „Zilnic, în acest laborator sunt analizate câte 50-60 de teste citologice din întreaga republică”, a accentuat specialistul.

Proiectul „Prevenirea cancerului de col uterin 2017-2020” este realizat de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale cu sprijinul UNFPA și al Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare, în parteneriat cu Asociația Internațională pentru Prevenirea Cancerului de Col Uterin și RoAid, având scopul de a reduce cazurile de îmbolnăviri și rata mortalității provocate de această maladie. Anual, în țara noastră se înregistrează circa 160 de cazuri de deces printre femei.

Implementarea învățării bazate pe probleme la USMF „Nicolae Testemițanu” – o experiență de succes

Șase universități din țară, participante la proiectul Introducerea învățării bazate pe probleme în Moldova: Spre consolidarea competitivității și șanselor de angajare ale studenților (Introducing Problem Based Learning in Moldova: Toward Enhancing Students' Competitiveness and Employability (PBLMD)), și-au prezentat rapoartele de implementare. Experiența Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a fost prezentată de Angela Babuci, asistent universitar la Catedra de anatomie a omului, prodecan la Facultatea de Medicină nr. 2.

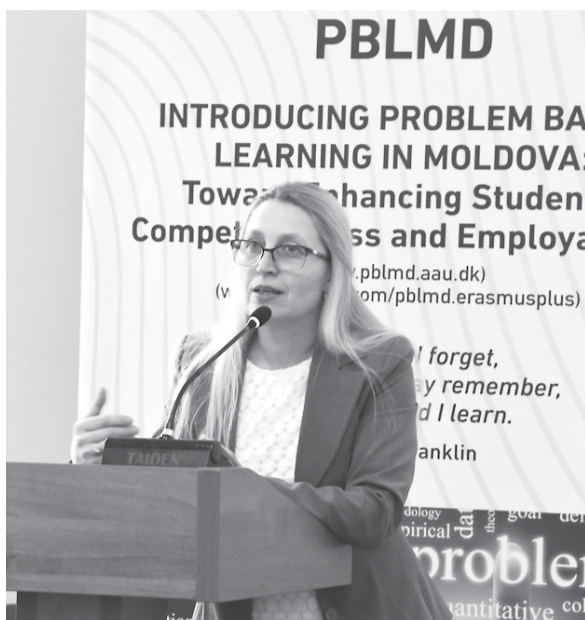
Potrivit dumneaei, noua metodă de instruire bazată pe probleme (PBL) sub formă de modul interdisciplinar Neuroștiințe a fost introdusă în anul 2018, pentru studenții din anul III, specialitatea Sănătate publică, în semestrul VI de studii, Facultatea de Medicină nr. 1 a USMF „Nicolae Testemițanu”, ceea ce a permis studenților să acumuleze patru credite de studiu. Liderul instituțional al proiectului este profesorul universitar Mihail Gavriluc, prorector pentru studenți internaționali, șef al Catedrei de neurologie nr. 1, cel al programului de studii este Victor Vovc, șef al Catedrei de fiziologie a omului și biofizică, iar al programului pedagogic - Igor Cemortan, prorector pentru calitate și evaluare academică, șef al Catedrei de biologie moleculară și genetică umană. Logistica proiectului este asigurată de Departamentul Relații Externe și Integrare Europeană a Universității, iar mentorii europeni sunt Romeo Țurcanu, profesor universitar, coordonator al proiectului PBLMD și Diana Stenfoft, conferențiar universitar și director al Centrului Educațional în Domeniul Sănătății și PBL de la Universitatea din Aalborg, Danemarca.

Proiectul a început cu activități de informare în ceea ce presupune noțiunea de PBL. Staff-ul academic a fost antrenat în mobilități în afara țării, ulterior, la rândul lor, au desfășurat workshopuri de informare pentru studenți. De asemenea, au fost elaborate și diverse materiale promoționale.

„Valoarea participării universității noastre la acest proiect se regăsește în colaborarea internațională și cunoștințele obținute în cadrul mobilităților desfășurate la universitățile din Aalborg, Plymouth, Stockholm și în valorificarea instrumentelor pedagogice pentru proiectarea cursului, predare și examinare, precum și în modalitatea de integrare a conținutului cursurilor în vederea realizării obiectivelor de dezvoltare durabilă a procesului de instruire”, a menționat prodecanul Angela Babuci.

Acest tip de învățare are mai multe avantaje, precum: dezvoltarea capacităților de lucru în echipă, a abilităților de comunicare, a competențelor de asimilare și integrare a cunoștințelor, organizarea individuală a procesului de studii, cercetarea cazurilor complexe de studii, încurajarea competitivității intelectuale, stimularea autonomiei în luarea deciziilor ș.a. Totodată, și pentru cadrele științifico-didactice acest tip de instruire va contribui la integrarea cercetării în procesul didactic.

Programul de studii a fost aprobat de Senatul Universității (5 iunie 2017), ulterior de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării (20 iulie 2017), iar din februarie 2018

a început instruirea propriu-zisă în baza metodologiei PBL. Au fost antrenati 28 de studenți în patru grupe, limba de instruire fiind româna. Medicinistii au lucrat în echipe, au formulat întrebări, au elucidat cazuri, au scris câteva proiecte mici și au prezentat ideile colegilor. De asemenea, studenții au participat la un workshop privind teoria, metodologia și designul cercetării, cum să utilizeze sursele bibliografice și să facă sinteză la cele învățate.

Anul trecut a fost finalizată prima etapă a proiectului. Conform foii de parcurs, noi am realizat, practic, tot ce ne-am propus, a menționat Angela Babuci. La finele cursului am evaluat cunoștințele studenților printr-un colocviu diferențiat. Studenții au prezentat proiectul realizat, care, pentru cursul de Neuroștiințe, a fost fișa de observație a pacientului.

„La final am anchetat studenții pentru a obține impresiile lor despre acest proiect. Astfel, 86 la sută dintre cei chestionați au apreciat cursul, ba chiar am primit sugestia de a continua și de a diversifica metodele pentru a fi și mai interesant. În concluzie, putem afirma că, calitatea studiilor nu depinde de locul unde te afli, ci de faptul cum sunt respectate standardele naționale și internaționale și modul profesionist de implementare”, a accentuat Angela Babuci.

Reieșind din experiența de succes în implementarea PBL în Neuroștiințe, a fost elaborată o foaie de parcurs - un plan de acțiuni pentru elaborarea unui program nou pentru specialitatea Optometrie.

Proiectul este implementat cu sprijinul Programului Erasmus+ al Uniunii Europene. În cadrul acestuia, șase instituții de învățământ superior din Republica Moldova au proiectat și au implementat, începând cu 1 septembrie 2017, programe-pilot PBLMD.

„Un stagiu în străinătate îți oferă mai multă încredere în forțele proprii și în alegerea corectă a profesiei”

„Un stagiu de câteva luni, pe care l-am efectuat în Statele Unite ale Americii, mi-a schimbat viziunea asupra sistemului de sănătate publică. Americanii abordează acest domeniu nu doar sub aspect medical, dar și social și psihologic. Acest mod a fost, la început, un pic straniu pentru mine, dar am înțeles că, fiind mult mai amplu, oferă posibilitatea unor studii mai complexe. Acum, revenind în țară, aș dori să aduc o atare abordare în *sănătatea publică*”. Impresiile aparțin Elenei Gurghiș, medic-rezident în anul II, specialitatea *Igienă*, de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, care, în perioada august - decembrie 2018, a beneficiat de un stagiu la Universitatea din Iowa City din statul cu același nume din SUA. La această universitate își fac studiile studenți din peste 120 de țări, din acest considerent este supranumit *orașel universitar*, care este animat atunci când studenții

vin la studii și pusti, când aceștia pleacă în vacanță. Pe durata stagiului de mobilitate, tânără a acumulat cunoștințe atât teoretice, cât și practice, și a efectuat cercetări în domeniul sănătății publice. Experiența obținută i-a oferit oportunitatea de a-și dezvolta noi viziuni în procesul de cercetare și de a-și consolida capacitățile de implementare a cunoștințelor.

Rezidenta a menționat că, în general, sistemul american de învățământ este diferit. „Același modul de *Epidemiologie*, pe care l-am studiat aici, este total diferit de cel american. Similare au fost doar două-trei lecții, în rest, ei au alte viziuni”, a remarcat Elena Gurghiș.

Tânără a rămas impresionată, în special, de cursul *Prevenirea violenței și a traumatismelor* - nou prin conținut și organizare. „Eram câteva grupuri de studenți și trebuia să identificăm factorii ce au provocat o problema (spre exemplu: ce influențează producerea accidentelor rutiere) sau de a găsi soluții în rezolvarea unei probleme. Spre final, toate variantele studenților erau discutate în detaliu cu profesorul”, a menționat rezidenta.

Elena Gurghiș a venit cu un mesaj pentru studenți și pentru colegii ei - medicii-rezidenți - și, de fapt, pentru toți cei care doresc să se dezvolte profesional: *să se înscrie la stagii, burse, proiecte în străinătate, mai ales dacă cunosc o limbă străină. Această experiență în alte universități și țări oferă mai multă încredere în sine și în faptul că ai ales să devii ceea ce ți-ai dorit dintotdeauna. Un singur regret am că nu am încercat să particip la astfel de proiecte pe când eram studentă*.

Stagiul a fost efectuat în cadrul proiectului „iCREATE: Sporirea capacității de cercetare în Europa de Est”, implementat de USMF „Nicolae Testemițanu” începând din anul 2016 și cu o durată până în 2021. Proiectul este finanțat de Institutul Național de Sănătate, SUA, cu scopul de a instrui tineri cercetători din Republica Moldova, România, Armenia și Georgia, pentru a participa la activități de cercetare inovatoare în domeniul prevenirii traumatismelor și a violenței.

Studenții vor dezvolta proiecte interdisciplinare reieșind din Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului

Studenți de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova vor dezvolta, pe parcursul unei luni și jumătate, proiecte interdisciplinare, în echipe de lucru care includ și colegi de la alte cinci instituții de învățământ superior din țară. Activitatea a fost lansată în zilele de 22 și 23 februarie curent, în cadrul Proiectului „Introducerea învățării bazate pe probleme în Moldova: Spre consolidarea competitivității și șanselor de angajare ale studenților” (Introducing Problem Based Learning in Moldova: Toward Enhancing Students' Competitiveness and Employability (PBLMD)).

Fiecare universitate participantă la proiect a delegat și câteva cadre didactice care vor supraveghea activitatea tinerilor. Studenții vor lucra în echipe interdisciplinare, vor identifica anumite probleme și vor investiga, gășind soluții prin prisma celor 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă adoptate de statele-membre ale Organizației Națiunilor Unite. Studenții și mentorii lor vor fi instruiți de experți de la Universitatea din Aalborg, Danemarca, în cadrul a șase sesiuni de lucru.

Pavel Gavriluc, asistent universitar la Catedra de neurologie nr. 1 din cadrul USMF „Nicolae Testemițanu”, a specificat că echipele au formulat probleme, precum accesul la apă potabilă în zonele rurale, reciclarea deșeurilor, meritocrația în funcțiile publice în Republica Moldova, impactul asupra incluziunii sociale a unor categorii de populație și altele. „Studenții au elaborat draft-ul proiectelor asupra cărora trebuie să lucreze și programul de lucru, cu întâlniri on-line și tête-à-tête”, a adăugat mentorul.

Georgiana Rudi, studentă în anul IV la specialitatea Medicină preventivă, Facultatea de Medicină nr. 1, a comunicat că „s-a venit cu ideea și intenția de a lărgi orizonturile noastre de cunoștințe în domeniul învățării bazate pe probleme. Este o experiență nouă, pentru a putea ieși din limitele noastre de cunoaștere, este foarte captivant pentru că putem comunica cu alți colegi de la alte facultăți. Avem posibilitatea de a învăța să rezolvăm probleme, abordându-le din mai multe puncte de vedere, nu doar în context medical, dar și tehnic, administrativ, managerial și al impactului în societate. Avem așteptări mari să ne dezvoltăm personal, să devenim medici buni - oameni care vor putea aborda și rezolva anumite probleme, vor găsi soluții pentru diverse situații ce vor apărea în domeniul în care vom activa pe viitor”.

Și Alina Badrajan, studentă la aceeași specialitate, a apreciat oportunitatea de a participa la acest proiect, „datorită căruia ne propunem să cunoaștem persoane noi din alte universități, să ne manifestăm atitudinea și inteligența, să fim o echipă bună și să lucrăm pentru a ajunge la un numitor comun. De asemenea, să știm să ne ajutăm, având fiecare mai multe capacități într-un domeniu anumit, noi ne unim ca să le aplicăm și să creăm ceva frumos, pentru a obține un rezultat pozitiv”, a remarcat medicinista.

Potrivit lui Romeo Țurcanu, profesor și coordonator al proiectului PBLMD din partea Universității din Aalborg, obiectivul proiectului constă în modernizarea programelor de studii bazate pe modelul PBL - învățarea bazată pe soluționarea problemelor și implementarea acestora la ciclul licență al universităților partenere din Republica Moldova. „Scopul final este de a îmbunătăți calitatea metodelor de predare-învățare și de a remodela șase programe de studii, pe baza acestor metode, în cadrul celor șase universități din țară, fiecare dintre instituții alegând un program-pilot la nivel de licență. Studenții urmează să lucreze, timp de o lună și jumătate, asupra unui proiect interdisciplinar și interinstituțional, în vederea identificării unor probleme reale din Republica Moldova, cadrul cercetării fiind Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului. Astfel, studenții au posibilitatea să deprindă anumite abilități în funcție de cerințele pieței de muncă, în contextul în care pentru angajatori nu este suficient ca absolvenții universităților să aibă doar cunoștințe, dar și capacități de a gândi și de a soluționa probleme în afara zonei lor de confort. Proiectul prevede și un compartiment de mobilitate pentru studenți și cadre didactice din Republica Moldova, în cadrul instituțiilor partenere din Uniunea Europeană”, a precizat Romeo Țurcanu.

Acest proiect interuniversitar se va încheia la 12 aprilie 2019, când participanții vor prezenta concluziile evaluatorilor și a practicienilor.

Instituțiile beneficiare ale proiectului PBLMD sunt: USMF „Nicolae Testemițanu”, Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Tehnică a Moldovei, Academia de Studii Economice din Moldova, Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți și Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul.

Proiectul este implementat cu sprijinul Programului Erasmus+ al UE și este susținut de patru parteneri europeni: Universitatea Aalborg din Danemarca, Royal Institute of Technology din Suedia, Universitatea Gloucestershire din Marea Britanie și Universitatea Siegen din Germania.

Fii TU promotorul Alma Mater!

Dragi studenți,

Departamentul Comunicare și Relații Publice al USMF „Nicolae Testemițanu” re-lansează concursul „Fii TU promotorul Alma Mater” pentru selectarea studenților de la fiecare specialitate cu scopul de a realiza spoturi video de promovare a profesiei de medic, stomatolog, farmacist, asistent medical și optometrist.

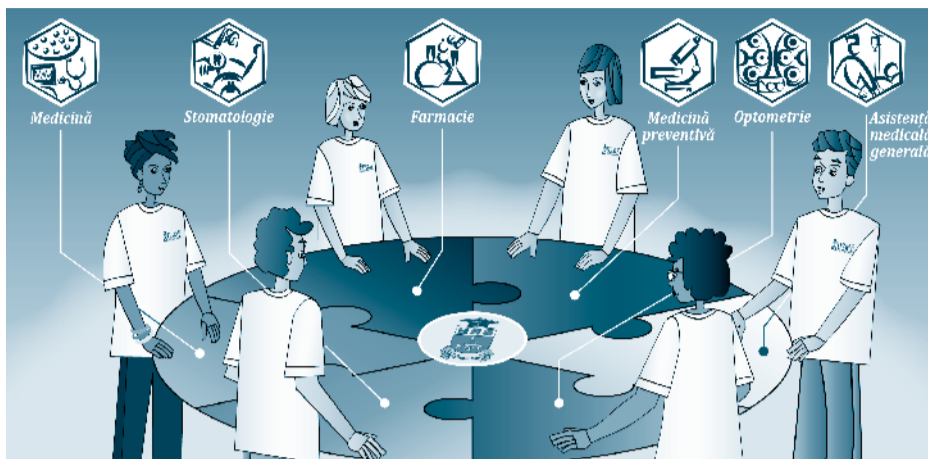
Participanții la concurs trebuie să scrie un discurs prin care să promoveze cât mai atractiv specialitatea pe care au ales-o. Mesajul trebuie să se încadreze în maximum două minute, să fie cât mai atractiv și să fie accesibil ca limbaj pentru publicul larg.

De asemenea, este necesar ca studenții să dețină abilități de a se exprima liber în fața camerei de luat vederi.

Textele vor fi expediate la adresa relatiipublice@usmf.md, până în data de **30 aprilie 2019**. Participanții vor indica specialitatea, anul de studii, grupa și un număr de telefon.

Autorii celor mai bune texte vor fi invitați pentru realizarea înregistrărilor video. Finaliștii vor primi statut de ambasador al USMF „Nicolae Testemițanu” și vor fi menționați cu diplome. Toți participanții la concurs vor primi certificate și produse cu marca instituției.

Fii TU promotorul Alma Mater!

Concurs de desene Medicul - prin ochii unui copil

Este elev(ă) și percepe lumea în culori? Consideră că oamenii în halate albe au rolul unor supereroi sau, dimpotrivă, îi inspiră frică? Sau poate visează să devină medic?

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a lansat, în data de **22 februarie 2019**, concursul de desene cu genericul „Medicul - prin ochii unui copil”, destinat elevilor claselor I-XII din instituțiile de învățământ din țară.

diul USMF „Nicolae Testemițanu”, Blocul didactic central, etajul I, biroul 117.

Concursul va fi organizat pentru trei categorii de vârstă, fiecare a câte trei locuri premiante:

1. Învățământul primar (clasele I-IV);
2. Învățământul gimnazial (clasele V-IX);
3. Învățământul liceal (clasele X-XII).

Lucrările vor fi apreciate de un juriu, iar cele nouă premii vor fi oferite câștigătorilor de Ziua Ușilor Deschise,

Scopul concursului este de a promova personalitatea Medicului, stimulând și valorificând potențialul creativ al copiilor.

Invităm copiii să îmbine cromatica imaginilor cu fantezia debordantă într-un desen, o pictură sau un colaj, în care să redea momente memorabile ca rezultat al unei vizite la doctor sau al unei șederi într-un spital sau, pur și simplu, să dea frâu liber imaginației. În acest sens, îi îndemnăm să realizeze un desen într-o manieră individuală și originală, pe un suport de hârtie sau pânză, format A4. Tehnica aplicată este la alegere: creion, cariocă, acuarelă, guașă etc. În dreapta paginii, în partea de jos, se va indica: titlul creației, datele personale ale participantului (prenume și nume, liceul/școala și clasa), iar pe verso - informațiile de contact: numărul de telefon sau adresa de e-mail.

Lucrările se vor expedia până în data de **30 aprilie 2019**, prin intermediul oficiului poștal, la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 165, Chișinău, MD-2004, cu mențiunea: Concursul de desene „Medicul - prin ochii unui copil”.

Desenele pot fi prezentate și personal, copiii fiind însoțiți de un adult, la se-

organizată, tradițional, în luna mai. Toți participanții la concurs vor fi menționați cu certificate de participare, iar premianții vor fi apreciați cu diplome, cărți și produse marca USMF „Nicolae Testemițanu”.

Toate operele elevilor vor fi expuse în cadrul unei expoziții tematice, care va fi vernisată în Blocul didactic central al USMF „Nicolae Testemițanu” de Ziua Ușilor Deschise, inspirând bucurie mediciniștilor, personalului științifico-didactic și salariaților Universității, precum și potențialilor candidați la studii. Expoziția va crea emoții pozitive inclusiv de Ziua Lucrătorului Medical și a Farmacistului și se va încheia odată cu finalizarea procesului de admitere (august 2019).

Totodată, va fi creată și o galerie online a lucrărilor, care va fi plasată atât pe site-ul Universității (www.usmf.md), cât și pe pagina oficială de Facebook (<https://www.facebook.com/usmf.md/>).

Cele mai interesante și ingenioase desene vor fi selectate ca material ilustrativ pentru diverse proiecte: bannere, felicitări ș.a. În toate cazurile, va fi respectat dreptul de proprietate intelectuală, indicându-se numele și prenumele autorului și instituția de învățământ.

Lansarea noului site al Universității

La începutul lunii martie 2019, a fost lansat noul site al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, în versiunea română. În prezent, se mai efectuează lucrări tehnice în scopul asigurării bunei funcționări a acestuia. Versiunea precedentă a portalului universitar este accesibilă în meniul de sus - Site-ul vechi.

În scopul implementării și bunei funcționări a noului site, a fost emis Ordinul rectorului nr. 325 din 20.08.2018, care stipulează că șefii subdiviziunilor universitare vor desemna o persoană pentru administrarea subsite-urilor.

Persoanele responsabile de administrarea subsite-urilor, care au fost instruite, trebuie să dezvolte structura și să actualizeze informația în limba română. Cei care încă nu au fost instruiți vor fi informați, suplemen-

tar, despre organizarea trainingului în acest scop.

Departamentul Comunicare și Relații Publice este responsabil de gestionarea paginii principale a site-ului Universității. Toate propunerile de modificare a structurii site-ului sau de creare a noilor subsite-uri vor fi înaintate printr-un mesaj la adresa relatiipublice@usmf.md. Totodată, în scopul îmbunătățirii și dezvoltării continue a site-ului universitar, se va colecta feedback de la utilizatori.

Departamentul Tehnologia Informației și Comunicațiilor a desemnat o persoană responsabilă pentru asigurarea tehnică și administrarea site-ului. Pentru întrebări, neconformități și consultații, vă puteți adresa la Alexandru Mațcan, tehnician, alexandru.matcan@usmf.md, tel. 022 205 117.

Campania „Împarte o carte, împarte sănătate!”

Se știe cât de mult iubesc copiii cadourile și surprizele, iar o carte este, pentru mulți dintre ei, unul dintre cele mai preferate și așteptate daruri. Aveți o carte ce v-a impresionat și ați vrea să împărtășiți și altora impresiile și învățăturile ei, atunci participați la campania „Împarte o carte, împarte sănătate!”, organizată de Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în perioada 1 martie-1 aprilie 2019.

Acțiunea vine în susținerea micilor pacienți internați în spital. În acest context, Vă îndemnăm să dăruți o carte unui copil, care are nevoie de încredere și siguranță că se va însănătoși mai rapid din simpla idee de a avea un prieten - o carte - care l-ar însoți oriunde s-ar afla și îl va motiva să se apropie cu mai mult interes și dragoste pentru lectură.

Sunt binevenite cărțile cu povești, povești, poezii, romane, enciclopedii, dicționare ilustrative, cărți pentru dezvoltare personală sau cele de colorat, destinate copiilor de diferite vârste. De asemenea, ați putea veni cu o dedicație specială, în scris, pentru copilul care va deschide cartea. Acest lucru le va ajuta micuților să-și dezvolte spiritul și să le stimuleze optimismul, îi va încuraja să creadă în vise, să privească viața în culori vii și să se simtă eroi și învingători, regăsindu-se în personajele din povești.

De aceste donații se vor bucura copiii

internați în Spitalul Clinic Municipal nr. 1 din Chișinău, în data de **5 aprilie 2019**, în ajun de Ziua Mondială a Sănătății. În această zi, mediciniștii vor distribui câte o carte fiecărui copil și vor organiza Ora lecturii în câteva secții ale spitalului.

Deoarece cărțile pot fi o sursă de infecție, Vă rugăm să donați doar cărți noi sau în stare foarte bună. Acestea vor fi colectate la Departamentul Comunicare și Relații Publice, Blocul didactic central (bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 165), bir. 117, și la sediul Asociației Studenților și Reziendenților în Medicină. De asemenea, în acest scop caritabil, se pot face donații financiare. Din sursele colectate vor fi achiziționate cărți și creioane colorate.

Acțiunea, ajunsă la ediția a IV-a, este organizată de Departamentul Comunicare și Relații Publice al USMF „Nicolae Testemițanu” în parteneriat cu Asociația Studenților și Reziendenților în Medicină.

Învingătorii programului „Burse pentru viitorul tău”, 2018

Sapte studenți ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova au devenit bursierii programului Burse pentru viitorul tău!, ediția a V-a. Șase dintre câștigători sunt studenți la Facultatea de Medicină nr. 1: Xenia Șeremet, Aurelia Buciumaș, Dan Rotaru, anul I; Ștefan Crețu, anul III; Heba Verebcean, Marin Foteniuc, anul II, și Maria Mogâldea, studentă în anul II la Facultatea de Stomatologie.

La ediția curentă a programului au participat 119 studenți din anii I-III de studii de la diferite instituții de învățământ superior din țară. În rezultatul evaluării dosarelor de către Comisia de experți independenți, au fost selectați 30 de finaliști, care vor beneficia de burse a câte 10 000 de lei, pentru studenții înmatriculați în anul I de studiu și pentru studenții bursieri ai ediției precedente, promovați în anul II sau III de studii, care au participat pentru reînnoirea bursei. Premiile au fost acordate în bază de concurs, având menirea să acopere necesitățile ce țin de efec-

tuarea studiilor (taxă de studii, cheltuieli de cazare, masă, rechizite de studiu ș.a.).

Programul are drept scop susținerea tinerilor care provin din familii social-vulnerabile din Moldova, pentru a facilita accesul lor la educație în instituțiile de învățământ superior din țară. *Burse pentru Viitorul Tău!* a fost lansat în anul 2014 și este realizat de Centrul de Informații Universitare în cadrul unui parteneriat public privat.

Cancerul de col uterin poate fi prevenit

Necesitatea prevenirii cancerului de col uterin este cu atât mai mare cu cât statisticile demonstrează că la fiecare 18 minute se înregistrează o altă victimă a acestei maladii. În acest context, în data de 15 februarie 2019, douăzeci de studenți de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova au organizat un flashmob de sensibilizare a populației, cu scopul de a spori gradul de conștientizare a importanței metodelor de prevenire și de diagnosticare precoce a cancerului de col uterin.

În cadrul evenimentului, studenții au dansat pentru a capta atenția publicului și pentru

Acțiunea s-a desfășurat la Aeroportul Internațional Chișinău, la o oră de vârf. Flashmobul a fost organizat în contextul Lunării de prevenire a cancerului de col uterin, ce se desfășoară în perioada 4 februarie-4 martie curent și are drept scop atenționarea populației cu privire la amploarea pe care o ia această maladie în rândul femeilor.

Evenimentul a fost organizat de USMF „Nicolae Testemițanu” în colaborare cu Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Asociația Obștească „Viața fără cancer” și alți parteneri publici și privați.

a transmite mesajul: „Cancerul de col uterin poate fi prevenit”. Ulterior, aceștia au distribuit materiale informative și au discutat cu femeile despre această problemă de sănătate, pentru a le informa și a le responsabiliza privind efectuarea vaccinării și a screeningului de col uterin, măsuri ce pot reduce semnificativ riscul apariției acestei forme severe de cancer.

Mediciștii au îndemnat femeile să pună în prim-plan sănătatea lor și să efectueze un control sistematic la medicul ginecolog. Screeningul de col uterin reprezintă cea mai bună metodă de prevenție. În Moldova, toate femeile cu vârsta cuprinsă între 25 și 61 de ani trebuie să efectueze testul Papanicolau o dată la trei ani. Procedura este gratuită chiar și pentru persoanele care nu dețin asigurare medicală, acestea trebuie doar să se adreseze la medicul de familie.

Potrivit Mariane Brunchi, studentă în anul V la Facultatea de Medicină nr. 1, la această acțiune au participat studenți din anii de studii I-V, de la toate specialitățile – medicină, farmacie, medicină preventivă și stomatologie. La flashmob s-au alăturat și studenți internaționali, și anume șase tinere originare din India.

Cancerul de col uterin este cauzat de anumite tipuri de Virus Papilloma Uman (HPV). În general, virusul genital HPV se transmite prin contact sexual. Prezervativele nu sunt o metodă eficientă în prevenirea HPV, deoarece se poate transmite și prin contact cu pielea. HPV poate provoca apariția celulelor anormale la nivelul colului uterin, celule care pot dezvolta și cauza apariția cancerului de col uterin. Screeningul cervical este singura metodă de depistare a celulelor anormale în stadii incipiente, atunci când ele pot fi îndepărtate ușor, prevenind astfel apariția cancerului.

Testul HPV se efectuează cu scopul de a depista infecția cu Virusul Papilloma Uman. Dintre 100 de tipuri de HPV, 15 pot determina apariția cancerului de col uterin. În Moldova, testul HPV nu se recomandă femeilor sub vârsta de 25 de ani.

În prezent, există vaccin care protejează femeile de două tipuri frecvente de Virus Papilloma Uman: HPV 16 și HPV 18, care determină circa ¾ din toate cancerele de col uterin și rezultatele anormale ale testului Papanicolau. Chiar dacă femeia a fost vaccinată, screeningul cervical trebuie efectuat. Combinate, screeningul și vaccinarea constituie cea mai eficientă protecție împotriva cancerului de col uterin.

Un student de la Medicină antrenat în cursa de salvare a vieții unui copil

Un medicinist a parcurs 200 de kilometri (o distanță-record pentru el) pentru o cauză nobilă, în cadrul ultramaratonului *Rubicon*, ce a avut loc în perioada 1-3 februarie curent. În acest mod, și-a propus să ajute o fetiță de doar patru ani și jumătate, care are nevoie de o intervenție chirurgicală urgentă pentru a învinge o boală ce îi provoacă o durere zilnică insuportabilă.

competițiile au avut obiectiv sportiv și umanitar – cel de a aduna fonduri de caritate. În anul curent am mers la Institutul Oncologic din Chișinău și am aflat despre această fetiță, care provine dintr-o familie cu o situație materială precară. Patricia Zabulica a fost diagnosticată cu neuroblastom retroperitoneal – un tip rar de cancer ce afectează copiii, maladie ce nu o lasă să sim-

Acel moment m-a marcat mult, iar la finalul cursei am simțit că lacrimizez de bucurie. Sunt momente în viață care te schimbă pentru totdeauna, fără să-ți dai seama. Suntem o lume mică, dar avem O INIMĂ mare”, a subliniat tânărul, vădit emoționat.

Participarea la *Rubicon* a lui Iurie Noroc a fost susținută de Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină și de Comitetul sindical al angajaților USMF „Nicolae Testemițanu”, care și-a asumat cheltuielile pentru taxa de înscriere în cursă. Iurie intenționează să atragă și alți mediciștii să participe la competiții de acest gen, astfel promovând mesaje de caritate în tandem cu imaginea Universității.

Prin acțiunea sa, viitorul medic a încercat să sensibilizeze mai mulți oameni să doneze din puținul pe care îl au pentru a salva viața fetiței. Pentru a o opera pe Patricia este nevoie de o 10 000 de euro. Intervenția va fi efectuată într-un spital Moscova. De la lansarea acțiunii de caritate, mai multe persoane au venit cu donații, fiind acumulați peste 2000 de euro, dar această sumă este prea mică pentru ca părinții Patriciei să facă față cheltuielilor majore legate de tratament și reabilitare ulterioară.

Doritorii de a oferi o mână de ajutor micuței pot transfera bani pe contul bancar:

**Zabulica Diana – titular
MOLDINCONBANK
Numărul cardului:
4028 1100 7936 3062**

Iurie Noroc, student în anul VI la Facultatea de Medicină nr. 1 a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, vicepreședinte al Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină, este pasionat de sport, astfel încât, participă permanent la competiții sportive naționale de fotbal, volei și atletică ușoară. „Ideea de a mă implica în acțiuni de caritate vine încă de pe timpul când eram elev. Anterior, am participat la semi-maratonul Mondial din București, urmat de alte patru semi-maratoane și de maratonul de 42 de km din luna martie 2018, organizat la Treviso, comunitate în regiunea Veneto, Italia. Toate

tă bucuriile copilăriei la fel ca micuții de seama sa. Atunci mi-am promis că voi face totul pentru a o vedea zâmbind”, a declarat studentul.

Iurie Noroc spune că, deși participarea la cursă a reprezentat o încercare dificilă pentru el din cauza timpului nefavorabil, a unor trasee anevoioase, pe alocuri impracticabile, precum și a unei entorse la picior, a fost încurajat de gândul de a ajuta, cu orice preț, această fetiță minunată. „În timp ce alergam, primeam live mesaje de susținere de la studenți, rude, prieteni, iar la un moment dat mi-a scris Patricia, care mi-a mulțumit din suflet și m-a îndemnat să am curaj.

Mediciștii, din nou, câștigători ai unui concurs gastronomic

Studenții Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au devenit, și în acest an, învingătorii concursului gastronomic „Накорми голодного студента”, organizat de publicația „Комсомольская правда”. Concursul s-a desfășurat în data de 25 ianuarie curent, de ziua Sfintei Mc. Tatiana – ocrotitoarea studenților, și a întrunit echipe de la trei universități din capitală: USMF „Nicolae Testemițanu”, Universitatea de Stat din Moldova (USM) și Academia de Studii Economice din Moldova (ASEM).

Universitatea noastră a fost reprezentată de studenții Facultății de Stomatologie, din anii I și II de studii, care și-au denumit echipa *Avatar Bucătar*, pornind de la culoarea tricourilor lor – albastru: Daniela Borș (căpitanul echipei), Natalia Nederița, Alexandru Bărbieru și Ghenadie Ababii. Mediciștii au fost susținuți de o echipă unită de suporteri – colegii lor de facultate.

Ediția curentă a fost dedicată bucătăriei naționale și tradițiilor moldovenești, iar participanții au trebuit să prepare, în timp record, cinci plăcături similare de bucate. Echipelor li s-au oferit produse proaspete, simple și ieftine, accesibile unui buget de student.

Primul fel de bucate mediciștii l-au numit *Para-*

disul culorilor - un asortiment din legume proaspete – ceea ce au considerat ei că este o bună sursă de vitaminizare, mai ales în perioada rece a anului.

La cea de-a doua probă, participanții au trebuit să creeze un sandwich, dar într-o formă cât mai originală și ingenioasă. Studenții stomatologi și-au intitulat opera *Corabia*

sărată, întrucât ingredientele de bază au fost castraveții murai.

Noutatea actualei ediții a concursului a fost că, la cea de-a 3-a probă, au rivalizat căpitanii echipelor studențești și profesorii lor. Echipa studenților a creat cea mai originală compoziție, numind-o *Casa moldoveanului* și, respectiv, a devansat-o pe cea a profesorilor.

Președintele Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină, membru al juriului

Gheorghe Buruiană și-a exprimat admirația pentru echipa mediciștilor, care a reconfirmat competența, ingeniozitatea și disponibilitatea lor atât de a fi primii la carte, prin studii calitative, profunde și prestigioase, cât și de a se angaja în activități extracurriculare. *Avatarii bucătari*, în ziua respectivă, au susținut ultimul examen din sesiunea

de iarnă, iar concursul l-au calificat drept o încununare și răsplată pentru eforturile lor din prima jumătate de an de studii.

Concursul „Накорми голодного студента” s-a desfășurat în cadrul unui parteneriat public-privat și a devenit o tradiție anuală în rândul studenților. De notat că, participând la cele șase ediții ale evenimentului, mediciștii au câștigat locul întâi de patru ori. Felicitări!

Legendă vie a medicinei autohtone

- Rectorul Ion ABABII la 75 de ani -

Rectorul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, prof. univ. Ion Ababii, la 11 februarie curent, a conturat pe răbojul anilor acumulați cifra 75.

Grație multiplelor sale talente, competenței manageriale, experienței vaste, profesorul Ion Ababii a devenit o personalitate marcantă atât în domeniul medicinei, cât și în viața publică din Republica Moldova. Funcțiile importante și titlurile științifico-didactice de doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar, șef catedră, rector, academician, ministru al sănătății, denotă încrederea și gratitudinea din partea comunității universitare, a celei științifice și medicale, precum și a instituțiilor statului.

Rectorul Ion Ababii și-a dedicat viața și activitatea Almei Mater mai mult de un sfert de secol. În acest răstimp, fiind adept al metodelor moderne de predare și instruire, a reușit să transforme universitatea noastră în una dintre cele mai prestigioase din țară și cu un nume notoriu în străinătate. Fiind un continuator înflăcărat al valorilor și tradițiilor universitare, a contribuit la dezvoltarea și modernizarea învățământului superior medical, a științelor medicale și a sistemului național de sănătate.

Totul pentru binele oamenilor și prosperarea Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova – aceasta este nobila misiune pe care o exercită Domnia Sa, zi de zi.

Pe parcursul activității sale, rectorul Ion Ababii a reușit să alinieze învățământul superior medical autohton la standardele naționale și internaționale, dezvoltând în permanență direcțiile prioritare ale universității, cum ar fi cercetarea și inovarea în domeniul medicinei și farmaciei, activitatea clinică.

Problemele prioritare în activitatea Domniei Sale sunt calitatea serviciilor educaționale și internaționalizarea procesului de studii. Academicianul Ababii pledează pentru un sistem național de sănătate prosper, elaborând și implementând noi concepții de instruire universitară și postuniversitară continuă a specialiștilor în domeniul medicinei și farmaciei în Republica Moldova. Un accent aparte rectorul pune pe cunoașterea limbilor străine de către angajați, în special de către personalul științifico-didactic. Din 1996, este inițiat procesul educațional în limba engleză, iar doi ani mai târziu își începe existența *Filiera Francofonă*. Din 2002, instruirea mediciniștilor se desfășoară în patru limbi: română, rusă, engleză și franceză.

Începând cu 2009, Universitatea implementează Sistemul de Management al Calității conform standardului ISO 9001:2008 și obține, în premieră, Certificatul de calitate, ulterior confirmat anual. USMF „Nicolae Testemițanu” este prima instituție de învățământ superior din țară certificată conform standardului de calitate ISO 9001:2015, începând cu 2016.

Rectorul Ion Ababii este promotorul implementării metodelor moderne de instruire și de evaluare a cunoștințelor. Astfel, în 2016, a fost instituit Centrul de Evaluare Academică, pentru testarea cunoștințelor teoretice ale studenților din anii I-III prin intermediul tehnologiilor informaționale moderne. Această metodă de evaluare a cunoștințelor asigură un grad înalt de obiectivitate și transparență. De asemenea, a fost introdus stagiul practic al studenților în instituțiile medicale, începând cu anul I de studii.

Grație renumelui universității noastre pe plan internațional, a crescut semnificativ numărul tinerilor din alte țări, care do-

resc să-și facă studiile medicale superioare la instituția noastră. În acest context, la inițiativa președintelui Senatului Ion Ababii a fost luată decizia privind crearea unei facultăți cu instruirea în limba engleză a studenților internaționali, fapt ce a sporit vizibilitatea USMF „Nicolae Testemițanu” la nivel mondial.

Reieșind din obiectivele Strategiei de dezvoltare a USMF „Nicolae Testemițanu” pentru anii 2011-2020, rectorul este preocupat de evaluarea și acreditarea internațională a instituției și a programelor de studii de către Federația Mondială pentru Educație Medicală, procesul fiind deja în derulare, precum și de crearea Spitalului Universitar, care va servi ca bază clinică fundamentală pentru formarea viitorilor medici.

O altă prioritate în activitatea domnului rector Ion Ababii este asigurarea informațională a proceselor de instruire, cercetare, formare și educare pe parcursul întregii vieți a medicilor și a farmaciștilor. Realizarea acestor puncte strategice are loc prin susținerea de către domnul rector a activității Bibliotecii Științifice Medicale, a acestui centru modern de informare și documentare de profil medical și farmaceutic, cu un impact direct asupra calității serviciilor educaționale, rezultatelor științifice și a asistenței medicale prestate.

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” reprezintă un partener fidel în colaborarea internațională cu cele 90 de universități, centre și instituții medicale din alte țări. Rectorul Ion Ababii este un susținător al mobilităților academice pentru studenți, medici-rezidenți și profesori, în vederea acumulării experienței avansate în domeniu în instituțiile de profil din țările dezvoltate economic. Cunoscând necesitățile sistemului de sănătate din țară, Domnia Sa

doctor în științe medicale și 114 de doctor habilitat în științe medicale. Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a aderat în 2014 la Carta Europeană a Cercetătorilor și Codul de Conduită pentru Recrutarea Cercetătorilor.

Administratorul Ion Ababii în permanență pune accentul pe valorificarea personalității și pe responsabilizarea în activitatea fiecărui salariat. Rectorul susține majorarea salarială a angajaților. La propunerea dumealui, a fost instituit postul de profesor-consultant pentru cadrele științifico-didactice cu vârstă înaintată, care au ce împărtăși cu tinerii medici. Un proiect grandios, grație meritelor domnului rector Ion Ababii, este *Aleea savanților și medicilor iluștri* - un complex sculptural, unde se află busturile celor mai marcante personalități ale medicinei și farmaciei autohtone, care au contribuit la dezvoltarea și prosperarea Universității și a sistemului național de sănătate.

Perioada mandatului domnului rector Ion Ababii se caracterizează prin schimbări majore și în infrastructura instituției cu extinderea considerabilă a patrimoniului universității. Astfel, pentru dezvoltarea abilităților practice și de cercetare ale cadrelor medicale și farmaceutice, pe lângă Universitate au fost instituite: Clinica Universitară de Asistență Medicală Primară; Clinica Stomatologică Universitară; Centrul Stomatologic Universitar; Farmacia Universitară (astăzi Centrul Farmaceutic Universitar „Vasile Procopișin”); Centrul Științific de Cultivare a Plantelor Medicinale; Centrul de Medicină Tradițională Chineză; Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală (unicul centru performant din regiunea Europei de Est); Centrul Universitar de Reabilitare Medicală; Complexul Sportiv Universitar; Centrul de Consiliere Psihologică și Ghida-

re în Carieră (în susținerea studenților și angajaților pentru o integrare academică reușită).

O direcție prioritară pentru rectorul Ion Ababii este renovarea și asigurarea condițiilor bune de studii și trai în blocurile didactice, în căminele studențești și în alte edificii, amenajarea terenurilor sportive și a zonelor de agrement în campusul studentesc.

Pentru activitate prodigioasă în formarea medicilor și farmaciștilor, în 2005, USMF „Nicolae Testemițanu” a fost apreciată și decorată cu Ordinul *Gloria Muncii*, iar în octombrie 2015 i s-a conferit cea mai înaltă distincție de stat – *Ordinul Republicii*.

Activitatea remarcabilă a rectorului Ion Ababii a fost apreciată înalt prin numeroase distincții, printre care: Ordinul „Prietenia Popoarelor”, „Ordinul Republicii”, titlul onorific „Om Emerit”, Medalia de Aur „Albert Schweitzer”, distincția internațională „Socrate”, „The Home in Science” (Oxford), titlul Doctor Honoris Causa conferit de universități de profil din România, Ucraina, Austria ș.a. Domnia Sa este Laureat al Premiului Național pentru performanțe în știință, iar, recent, a fost decorat de Președinție cu Ordinul „Bogdan întemeietorul” pentru merite deosebite în afirmarea și dezvoltarea stăruinței Republicii Moldova, pentru contribuție substanțială la instaurarea coeziunii și concordiei în societate și pentru activitate intensă întru promovarea valorilor general-umane.

pledează pentru pregătirea specialiștilor în centre universitare internaționale, în domenii medicale stringente, cum ar fi cardiologia intervențională, radiologia și medicina nucleară. Personalul didactic, științific și științifico-didactic este motivat pentru a desfășura stagiile profesionale peste hotare.

Eminentul academician Ion Ababii acordă o atenție sporită calității cercetărilor științifice și realizării acestora în cotutelă. Astfel, în 2015, a fost organizată Școala doctorală în domeniul științelor medicale a Consorțiului instituțiilor organizatoare de doctorat, având o direcție importantă în organizarea și desfășurarea evenimentelor științifice: congrese naționale și internaționale, conferințe și simpozioane. Tot în susținerea cercetărilor științifice, în promovarea autorilor acestora, a fost fondată ediția universitară „Revista de științe ale sănătății din Moldova”. Pe parcursul anilor 1995-2018, în cadrul Universității au fost susținute 802 teze, inclusiv 688 de

Performanța și calitatea academică a unei universități constituie reflectarea inițiativei și a dedicării unei echipe conduse de un lider competent și exigent, cu o viziune amplă și permanent ancorată la progresele științei. Ne mândrim pentru realizările remarcabile ale domnului rector Ion Ababii. Îi rămânem fideli și îl vom susține în continuare în activitatea de implementare a standardelor de excelență în educația, cercetarea și practica medicală, precum și în toate proiectele inițiate de dumealui, în vederea dezvoltării instituționale și consolidării imaginii Universității.

Exprimăm alese sentimente de apreciere și recunoștință pentru devotamentul pe care îl are Domnia Sa față de Alma Mater, pentru credința în valorile ei, pentru grija și atenția față de angajați și, mai ales, pentru contribuția în reformarea învățământului superior medical, dezvoltarea standardelor educaționale după modelele internaționale, modernizarea tuturor proceselor instituționale ș.a.

Adresăm sincere felicitări domnului rector Ion Ababii cu prilejul onorabilului jubileu, dorindu-i multă sănătate, energie creatoare, voință și putere în realizarea proiectelor grandioase, bucurii și împliniri alături de oamenii dragi.

La Mulți Ani!

Consiliul de administrație
al USMF „Nicolae Testemițanu”

Rectorul Ion Ababii decorat cu Ordinul „Bogdan Întemeietorul”

Academicianul Ion Ababii, rectorul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a fost decorat cu Ordinul Bogdan Întemeietorul – una dintre distincțiile Președinției Republicii Moldova.

Decorația de stat a fost conferită la începutul acestui an, printr-un decret prezidențial, pentru merite deosebite în afirmarea și dezvoltarea statalității țării noastre, pentru contribuție substanțială la instaurarea coeziunii și concordiei în societate și pentru activitate intensă întru promovarea valorilor general-umane.

În numele comunității universitare, aducem sincere felicitări domnului rector Ion Ababii pentru această apreciere, ceea ce este o nouă confirmare a devotamentului, a profesionalismului, a onestității, a responsabilității și a excelenței Domniei Sale atât în domeniul învățământului superior, al științelor și al practicii medicale, cât și în viața publică.

Distinse Domnule Rector, Vă exprimăm înaltă recunoștință pentru întreaga activitate desfășurată, dorindu-Vă multă sănătate, noi forțe și energie creatoare,

liniște sufletească, proiecte grandioase și realizări remarcabile în continuare!

În ierarhia ordinelor Republicii Moldova, Ordinul Bogdan Întemeietorul este al treilea după Ordinul Republicii și Ordinul Ștefan cel Mare și înainte de Ordinul de Onoare.

De notat că, pe parcursul activității, rodul muncii academicianului Ion Ababii a fost înalt apreciat cu mai multe distincții de stat, devenind cavaler al Ordinului „Prietenia Popoarelor” și al „Ordinului Republicii”, deținător al titlului onorific „Om Emerit” al Republicii Moldova ș.a.

Camelia Diaconu – Visiting Professor al universității noastre

Dr. Camelia Cristina Diaconu, șef de lucrări la Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București, România, a devenit Visiting Professor al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova. Titlul onorific i-a fost conferit de către rectorul Ion Ababii, în data de 16 ianuarie 2019, printr-o decizie a Senatului universitar.

Potrivit academicianului Ababii, doctorul Camelia Cristina Diaconu este un „mare prieten al comunității medicale din

credere pentru extinderea colaborării de mai departe. Cu această ocazie, profesorul român a donat un lot de carte din colecția personală și a colegilor săi de la UMF „Carol Davila” pentru Biblioteca Științifică Medicală. „Aștept, cu mare bucurie, lucrările studenților-doctoranzi de la USMF „Nicolae Testemițanu” pentru a le publica în revista „Arhivele uniunii medicale balcanice”, fiind redactor-șef al acesteia. Publicația științifică, care e una renumită, este indexată în multe baze de date internaționale și, începând cu

țara noastră și al Universității în mod special, pentru că a contribuit esențial la dezvoltarea procesului de instruire medicală la nivel universitar și postuniversitar. În general, colaborarea cu partenerii români ne-a permis să aducem schimbări majore în sistem, cea mai importantă fiind desfășurarea studiilor în limba română, asigurându-ne cu carte medicală românească și reviste științifice de profil. În particular, dr. Camelia Diaconu, deținând statutul de secretar general al Uniunii Medicale Balcanice (UMB), a facilitat participarea specialiștilor noștri la diverse activități și proiecte regionale”. În context, profesorul Ababii a exprimat recunoștință întregii echipe a UMF „Carol Davila” pentru suportul acordat pe parcursul anilor.

Dr. Camelia Diaconu s-a declarat onorată pentru gestul Senatului universitar și a subliniat că vede în instituția noastră un partener fidel, demn de în-

acest an, are factorul de impact 1,12”, a menționat Camelia Diaconu. Totodată, profesorul român și-a exprimat recunoștința pentru oportunitatea de a colabora cu membrii Catedrei de urgențe medicale a universității noastre la elaborarea manualului de medicină de urgență.

Camelia Diaconu este secretar general al Uniunii Medicale Balcanice, doctor în științe medicale, șef de lucrări la Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila”, București, România. În calitate de secretar general al Uniunii Medicale Balcanice a avut un rol important în includerea Republicii Moldova în calitate de membru al acestei prestigioase societăți profesionale și în organizarea conferințelor și congreselor UMB în țara noastră.

De notat că titlul onorific Visiting Professor îi obligă pe deținători să țină prelegeri de specialitate pentru studenți, medici-rezidenți și tineri specialiști.

Ruxandra Maria Ionescu – Associate Professor

Senatul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a decis conferirea titlului onorific de Associate Professor Ruxandrei Maria Ionescu, rector al Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București, România, profesor universitar, specialist cu renume în medicină internă și reumatologie. Evenimentul a avut loc în data de 7 februarie 2019.

ment, va face parte din personalul științifico-didactic al USMF „Nicolae Testemițanu”. „Știu cât de mult vă dedicați pentru binele Universității și cel al studenților - produsul finit - și sunt mândră să fac parte din această echipă. Sunt numeroși medici, nativi din Republica Moldova, care profesază în România și în alte țări și care vă fac cinste, iar faptul că ați reușit să împărtășiți în toată Europa astfel de somități este un lucru deo-

Ion Ababii, rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”, a subliniat, în cadrul ceremoniei festive, contribuția profesorului Ruxandra Maria Ionescu în domeniul medicinei atât pentru Republica Moldova, cât și pentru Universitate. „Vă suntem recunoscători pentru aportul adus instituției noastre - cu mare responsabilitate, dragoste și dăruire - pentru activitățile realizate împreună cu colegii noștri și sprijinul acordat în domeniile medicină internă și reumatologie”, a remarcat academicianul.

La rândul său, profesorul Ruxandra Maria Ionescu s-a declarat onorată pentru titlul conferit, accentuând că, din acel mo-

sebit. Avem activități și publicații comune, iar împreună vom reuși să dezvoltăm o reumatologie cât mai bună”, a adăugat profesorul român.

Ruxandra Maria Ionescu este șef de secție la Clinica de Medicină Internă și Reumatologie din cadrul Spitalului Clinic „Sf. Maria” din București. Din anul 1994, conduce Catedra de reumatologie din cadrul Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila”, București. Este președintele Societății Române de Reumatologie și secretar general al Ligii Europene contra Reumatismului (EULAR).

Laureată a Premiului municipal pentru tineret

Tot mai frecvent, tinerii cercetători ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova sunt apreciați pentru rezultate remarcabile în activitatea de cercetare, iar Alma Mater se mândrește cu ei. Astfel, pe podiumul performențelor concursului Premiul municipal pentru tineret în domeniile: literatură, artă, știință, tehnică și activism civic, ediția 2018, a urcat și Tatiana Manceva, cercetător științific, stagiar în medicină, studentă-doctorand în anul II la Școala doctorală în domeniul științelor medicale și masterandă, anul II, la Școala de Management în Sănătate Publică a USMF „Nicolae Testemițanu”. Tânăra a participat la concurs cu ciclul de lucrări „Prevenirea intoxicațiilor acute cu produse chimice la copiii din Republica Moldova, în perioada 2017-2018”.

În cadrul ceremoniei de decernare a premiilor, organizate în data de 16 ianuarie 2019, Tatiane Manceva i-a fost înmănată medalia și diploma de confirmare a titlului în domeniul științei și un premiu bănesc din partea Direcției generale educație, tineret și sport a Consiliului municipal Chișinău.

Aurelia Hanganu, secretar general științific al Academiei de Științe a Moldovei și secretar al Comisiei de expertizare a dosarelor, a menționat că activitatea Comisiei a fost destul de dificilă, deoarece toate cele 23 de dosare înscrise în competiție demonstrau excelență. Criteriile de selectare au ținut de prezența lucrărilor publicate în reviste științifice naționale și internaționale, demonstrarea participărilor la diverse evenimente științifice și promovarea implementării rezultatelor în societate.

Concursul Premiul municipal pentru tineret are drept scop remarcarea reali-

zării, performanțelor, contribuțiilor, lucrărilor tinerilor cercetători, a măsurilor pentru îmbunătățirea stării de sănătate, inclusiv a calității vieții pentru tineret. Concursul, ajuns la a XXI-a ediție, este organizat de Direcția generală educație, tineret și sport, sub egida Primăriei municipiului Chișinău.

Aducem felicitări laureatei Tatiana Manceva și îi dorim ca această apreciere să-i insuflă și mai multă încredere în forțele proprii, în descoperirea tainelor științei, pentru că are potențial și determinare. Succese și noi împliniri!

Academicianul Constantin Țîbîrnă – patriarh al chirurgiei naționale

În prima zi a anului curent, academici-anul Constantin Țîbîrnă ar fi împlinit 90 de ani. Constantin Țîbîrnă a fost un om-legendă, un fenomen al culturii medicale naționale, făcând parte din prima promoție de medici autohtoni, cunoscută în istoria medicinei drept „promoția de aur”, ai cărei absolvenți au pus temelia sistemului de sănătate din Moldova. Meritele incontestabile ale Domniei Sale ca pedagog, cercetător și chirurg iscusit constituie un patrimoniu inestimabil al medicinei naționale.

S-a născut la 1 ianuarie 1929, în satul Sângerei Vechi (astăzi or. Sângerei), județul Bălți, într-o familie de țărani.

În anul 1938 s-a înscris la Liceul „Ion Creangă” din orașul Bălți, pe care l-a absolvit cu mențiune în 1945. În același an, a fost înmatriculat la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău (ISMC), iar după prima sesiune, susținută excelent, obține Bursa Guvernului „I. V. Stalin”.

În anul 1950 absolvă Institutul cu diplomă de excelență și începe activitatea profesională în calitate de medic ordinator chirurg la Spitalul Raional Sângerei. În același an, este admis în secundariat clinic la Catedra de chirurgie generală a ISMC. Fiind un tânăr ambițios și consacrat chirurgiei, șeful catedrei, renumitul profesor Alexei Lvov, îi propune funcția de asistent universitar (1953). Un an mai târziu, activează prin cumul în calitate de prodecan al Facultății de Medicină Generală. Fiind un bun organizator și foarte responsabil, în 1955 este numit decan al Facultății de Pediatrie, iar în perioada 1959-1964 - decan al Facultății de Medicină Generală.

Tânărul chirurg Constantin Țîbîrnă câștigă tot mai mult respectul comunității medicale, precum și al pacienților. În anul 1956 susține teza de doctor în științe medicale, iar în 1966 - cea de doctor habilitat,

abordând tema „Profilaxia și tratamentul afecțiunilor purulente pulmonare”. În 1959 devine conferențiar, iar, începând cu anul 1962, conduce Catedra de chirurgie timp de 37 de ani. În anul 1967 obține titlul științifico-didactic de profesor.

Activitatea științifică și didactică a fost îmbinată cu practica chirurgicală la masa de operație. Constantin Țîbîrnă a fost preocupat de chirurgia chistului hidatic-hepatic, pulmonar și poliorgan, de chirurgia ficatului și a căilor biliare, inclusiv de problemele legate de ciroza hepatică. Icusitul chirurg s-a aflat zilnic în sala de operație, salvând mii de vieți omenești.

A publicat peste 400 de lucrări științifice, inclusiv 17 monografii. A elaborat și a brevetat metode originale de diagnostic și de tratament. A coordonat scrierea și susținerea a 30 de teze de doctor și a 8 teze de doctor habilitat în științe medicale.

În anul 1977 profesorul Țîbîrnă a fost ales deputat în Sovietul Suprem al RSSM, iar în 1978 este distins cu titlul onorific de „Om Emerit”. Peste doi ani i se conferă un alt titlu înalt - cel de Laureat al Premiului de Stat al RSSM.

Profesorul Constantin Țîbîrnă, pe lângă activitățile de bază în clinică și la catedră, a fost antrenat în numeroase funcții obștești, inclusiv cea de președin-

te al Societății Chirurgilor din Moldova, pe care a deținut-o cca 20 de ani. O perioadă îndelungată a fost specialist principal în chirurgie al Ministerului Sănătății. Timp de două decenii, a exercitat funcția de președinte al Consiliului științific și al Grupului de experți al Ministerului Sănătății, desfășurând o amplă activitate în cadrul Comisiei superioare de atestare.

Pentru merite deosebite în activitatea științifică și profesională, în anul 2000, profesorul Țîbîrnă a fost distins cu înaltul titlu de membru de onoare al Academiei de Științe a Moldovei, iar pe parcursul vieții a fost menționat cu numeroase distincții de stat, inclusiv cu „Ordinul Republicii”.

Academicianul Constantin Țîbîrnă a demonstrat un înalt potențial intelectual, o erudiție profesională înăscută și un sacrificiu enorm în toate domeniile de activitate în care s-a manifestat. În semn de recunoștință, baza clinică a Catedrei de chirurgie nr. 2 din cadrul Spitalului Clinic Municipal „Sf. Treime” îi poartă astăzi numele, iar pe Aleea savanților și medicilor iluștri a USMF „Nicolae Testemițanu” se înalță și bustul renumitului chirurg.

Constantin Țîbîrnă a trecut în neființă la 7 octombrie 2010.

Profesorul Victor Jița – unul dintre pilonii învățământului medical

La 21 ianuarie 2019, s-a stins din viață profesorul universitar, doctorul habilitat în științe medicale, Victor Jița. Este o pierdere irecuperabilă pentru comunitatea Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, deoarece a plecat în lumea celor dreți unul dintre pilonii învățământului superior medical autohton.

Victor Jița s-a născut la 14 decembrie 1928, în satul Măcăreuca, județul Soroca. După absolvirea Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, debutează ca asistent la Catedra de anatomie.

Se știe, unitatea de măsură a vieții unui om nu sunt anii trăiți, ci conținutul lor, faptele săvârșite, generozitatea față de semenii. Profesorul Jița s-a evidențiat prin competență, exigență, talent și tenacitate, care i-au fost și atuurile unui manager iscusit, specialist consacrat, savant notoriu. Grație acestor calități, a deținut, pe parcursul mai multor decenii, funcția de șef al Catedrei de histologie, citologie și embriologie a USMF „Nicolae Testemițanu”, participând activ la perfecționarea continuă a procesului didactic prin actualizarea programelor de studii și aplicarea metodelor avansate de instruire.

Savantul Victor Jița a fost primul dintre anatoștii din Republica Moldova, care a abordat, în teza sa de doctor habilitat, *inervația vaselor sangvine ale creierului, evidențierea zonelor aglomerate de terminații nervoase, așa-zise „reflexogene”*. Dinamismul în activitate, profunzimea și perseverența în munca de cercetare, dorința de a contribui cât mai mult la prosperarea instituției i-au asigurat succesul și ascensiunea în plan științific și didactic. A studiat procesele de instruire medicală și metodele de predare în multe centre științifice din România, Cehia, Georgia, Ucraina, Rusia. Datorită spiritului de inițiativă și organizatoric al profesorului Victor Jița, la Chișinău au fost desfășurate simpozioane științifice internaționale, consacrate studierii sistemului nervos periferic. Pe parcursul mai mul-

tor decenii, paralel cu activitatea în cadrul catedrei, a îndeplinit și alte funcții importante: șef al Societății Științifice a Anatoștilor, Histologilor și Embriologilor din Republica Moldova, membru al Societății internaționale de profil, membru al Comitetului pentru Premiile de Stat ale Republicii Moldova în domeniile științei și tehnicii, membru al Consiliului științific al Ministerului Sănătății.

Îndelungată și plină de sens i-a fost viața și activitatea acestui om loial Almei Mater, căreia, mai mult de 70 de ani, și-a dedicat sufletul, truda și dăruirea de sine, contribuind la modernizarea acestui templu al învățământului superior medical și al științelor medicale.

Regretatul profesor Victor Jița a fost parte din generația de aur a USMF „Nicolae Testemițanu”. Pentru merite deosebite în activitate, i-a fost conferit titlul onorific de *Om Emerit și Lucrător Emerit al Învățământului din RSSM*.

Sincer și deschis în relațiile cu oamenii, devotat, în totalitate, cauzei de pedagog, savant și medic, profesorul universitar Victor Jița s-a bucurat de înaltă apreciere și de respect din partea studenților și a discipolilor săi. A fost un Om de Știință și de Omenie, Om al Cuvântului, Om al Muncii și al Datoriei.

Amintirea luminoasă a regretatului profesor Victor Jița va rămâne veșnic vie în memoria celor apropiați, a colegilor și a tuturor celor care l-au cunoscut și l-au apreciat.

Zbor lin, suflet blând, Adrian Cotelea

La 29 ianuarie 2019, s-a stins prematur din viață Adrian Cotelea – doctor în științe medicale, conferențiar universitar la Catedra de epidemiologie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, un bun coleg și prieten.

Adrian Cotelea a văzut lumina zilei la 29 iulie 1964, într-o familie de funcționari din satul Codreanca, raionul Strășeni. Primii pași în lumea cunoștințelor i-a făcut în Școala din satul Onești, iar după absolvire, în 1989, a devenit student la Colegiul de Medicină din Orhei. Ulterior și-a satisfăcut serviciul militar în calitate de felcer, în orașul Sevastopol, Ucraina.

După demobilizare, Adrian Cotelea a fost admis la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău, Facultatea de Medicină Preventivă, pe care a absolvit-o în anul 1991, la specialitatea medic igienist-epidemiolog.

Pe parcursul anilor de studenție, a reușit să îmbine învățătura exemplară cu activitatea practică, lucrând ca felcer la Institutul Oncologic din capitală. După absolvirea facultății a fost repartizat în calitate de asistent la Catedra de epidemiologie, unde, peste un an, a luat cu succes admiterea în doctorat.

În 1999 susține cu brio teza de doctor în științe medicale. La 1 septembrie al aceluiași an, tânărul specialist este eliberat din funcția de asistent în legătură cu înrolarea în rândurile Armatei Naționale, în conformitate cu ordinul comisariatului Centrului Militar Municipal Chișinău, și numit în funcția de șef al Secției epidemiologie a Departamentului Medical-Profilactic. Cu o vastă experiență practică, în anul 2002, Adrian Cotelea revine la Alma Mater, fiind angajat ca lector superior și șef de studii la Catedra de epidemiologie. Un an mai târziu, este numit inspector al Secției studii (sectorul de practică și stagiu clinic).

În 2004, prin concurs, Adrian Cotelea a fost angajat în funcția

de conferențiar universitar. În legătură cu realizarea instruirii studenților la specialitatea Sănătate publică și în scopul asigurării și modernizării calității procesului didactic la specialitatea dată, în anul 2006 este desemnat specialist coordonator.

În 2007, pentru activitate prodigioasă în educație și cercetare, Adrian Cotelea s-a învrednicit de titlul științifico-didactic de conferențiar universitar. Este bine cunoscută activitatea instructiv-metodică a conferențiarului Adrian Cotelea în calitate de experimentat pedagog și educator în:

- pregătirea sistematică pentru cursuri și lecții practice;
- însușirea noilor metode și forme de instruire, de evaluare a cunoștințelor și a abilităților practice, inclusiv prin intermediul tehnologiilor informaționale;

- elaborarea materialului ilustrativ-didactic și a testelor, a planurilor de studii la specialitatea Sănătate Publică și a programelor stagiului practic pentru Medicină și Sănătate Publică, a programei de instruire prin rezidențiat la Epidemiologie și a Standardului curricular, contribuind la creșterea măiestriei profesionale și obținerea autorității binemeritate în colectivul de profesori, studenți și medici-rezidenți.

Activitatea didactică a îmbinat-o armonios cu cea de cercetător, pe care a îndrăgit-o încă din anii de studenție. Este autorul a cca 100 de lucrări științifice și științifico-didactice, inclusiv manuale, compendii și îndrumări metodice. Rezultatele cercetărilor sale au fost prezentate la numeroase forumuri științifice

în țară și peste hotare, găsindu-și aplicarea în activitatea pedagogică și cea practică.

Conferențiarul universitar Adrian Cotelea a fost medic igienist-epidemiolog de categorie superioară, care a utilizat metode contemporane de prevenire a epidemiilor.

Pe parcursul anilor de activitate rodnică, conf. Adrian Cotelea a îmbinat armonios lucrul didactic, științific, practic și organizatoric cu participarea activă în viața extracurriculară. Cu multă dăruire de sine și responsabilitate, a îndeplinit obligațiile de consultant în Secția de epidemiologie a infecțiilor intestinale a Centrului de Medicină Preventivă din municipiul Chișinău, a participat la lucrările diferitor seminare naționale, inclusiv la Seminarul național de prioritarizare a bolilor infecțioase pentru supravegherea epidemiologică, a fost membru în mai multe comisii ale Ministerului Sănătății și ale Universității, contribuind substanțial la dezvoltarea și perfecționarea continuă a serviciului și a sistemului național de sănătate.

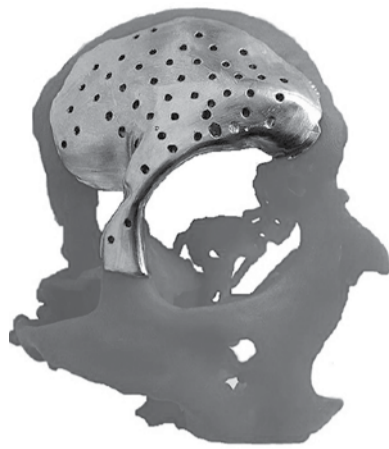
Noi l-am cunoscut pe conferențiarul Adrian Cotelea nu doar în calitate de cadru didactic, cercetător și bun organizator, care, mai presus de toate, a muncit asiduu și cu dăruire de sine, zi de zi, pe parcursul anilor, dar și ca o personalitate energică, bună la suflet și integră, un adevărat patriot al neamului și al țării.

Premieră în chirurgia oro-maxilo-facială

Pentru prima dată în Republica Moldova, o echipă de chirurghi - membri ai Catedrei de chirurgie oro-maxilo-facială și implantologie orală „Arsenie Guțan” a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” - au efectuat o intervenție de protezare individualizată în zona cranio-facială unui pacient, utilizând chirurgia static-virtuală asistată.

Operația a fost realizată la Institutul de Medicină Urgentă din Chișinău, în prima jumătate a anului 2018, de către chirurgul Ilie Suharschi, neurochirurgul Dorin Bolduma, șeful Secției de oftalmologie Rodica Șevciuc, șeful Secției de chirurgie oro-maxilo-facială Mihai Cebotari, medicii-rezidenți Ana Gavril și Elena Eni, sub conducerea șefului Departamentului de Neurochirurgie Iulian Glavan, a șefului Catedrei de chirurgie oro-maxilo-facială și implantologie orală „Arsenie Guțan” Nicolae Chele și a profesorilor universitari Dumitru Șcerbatiuc și Valentin Topalo.

Ilie Suharschi, conferențiar universitar la Catedra de chirurgie oro-maxilo-facială și implantologie orală „Arsenie

Guțan”, a specificat că pacientul, care prezenta un defect osos post-traumatic al osului frontal, zigomatic și al orbitei, a fost supus unei prime intervenții chirurgicale, în regim de urgență. Ca rezultat, viața bărbatului, în vârstă de 28 de ani, a fost salvată. Ulterior, în baza datelor tomografiei computerizate, a fost planificat modelul virtual al suprafeței scheletului osos și realizat designul protezei din titan, în baza părții neafectate, ce prevedea orificii pentru suspendarea mușchilor faciali și a conținutului orbitei. Medicii chirurghi au efectuat

intervenția de reconstrucție, înlăturând defectul prin utilizarea chirurgiei static-virtuală, asistată cu metode CAD/CAM. Această metodă permite reabilitarea funcțională și estetică a pacienților cu defecte osoase în zona cranio-maxilo-facială, în special cu defecte complexe din punctul de vedere al formei geometrice și a zonelor cu inserții musculare ale mușchilor faciali.

Pacientul a avut o evoluție post-operatorie fără complicații, iar peste 12 luni implantul s-a integrat perfect în organism, fără vreun semn de respingere. Totodată, în perioada de recuperare, acesta s-a aflat sub supravegherea medicilor atât pentru monitorizarea stării de sănătate, cât și pentru efectuarea procedurilor medicale necesare. Iar prin reintegrarea sa în comunitate, starea psihologică a pacientului a fost îmbunătățită.

Costul intervenției chirurgicale și al serviciilor medicale aferente a fost acoperit de către Compania Națională de Asigurări în Medicină. Pe parcursul anului 2018, echipa de medici a efectuat alte patru operații similare, pacienții revenind la viața cotidiană și la activitățile profesionale.

Transformă orice conflict într-o experiență câștigătoare

Problema conflictului interpersonal este frecvent întâlnită în cazurile adresărilor la psiholog. Acesta, de regulă, apare între colegi de grupă, de cameră, în familie... Este un subiect sensibil și, de multe ori, arzător, iar oamenii caută soluții pentru a-l epuiza și a-l depăși. De această părere este psihologul Corina Lazăr, specialist în cadrul Centrului de Consiliere Psihologică și Ghidare în Carieră a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, care, în data de 28 februarie 2019, a moderat un workshop privind managementul conflictelor.

Potrivit Corinei Lazăr, managementul conflictului este o temă care întotdeauna prezintă interes, pentru că acesta este inerent în viața noastră de zi cu zi. „Conflictul este pe cât de interesant, pe atât de greu de soluționat. Dificultatea se datorează necesității de a accepta că trebuie să cedezi și că celălalt are dreptate și atunci alegi să eviți sau să continui să te cerți, decât să vrei să observi și să schimbi ceva la tine”, a menționat specialistul în psihologie.

La workshop au participat atât studenți, medici-rezidenți, personal științifico-didactic, cât și pedagogi sociali din cămine. Participanții au fost informați cum să identifice cauzele declanșării unui conflict, cum să reacționeze în diferite situații conflictuale și care ar fi modalitățile de aplanare ale acestora. La partea practică, au aplicat tehnici pentru a fi înțeleși în situații tensionate și au exersat metode de autocontrol emoțional.

Olesea este una dintre participantele la workshop, care s-a autocaracterizat drept o fire calmă, nonconflictuală, dar care, deseori, este ținta insultelor și a ofenselor din partea unor colegi sau a altor persoane. „De regulă, nu reacționez, nu dau replică și nu susțin verbal vreo ceartă. Venind la acest seminar aș fi vrut să aflu dacă atitudinea mea este corectă și dacă este normal să procedez astfel”, a spus studenta.

Alexandra, o altă participantă, a recunoscut că, adeseori, nu-și poate controla emoțiile într-un conflict și vorbește prea mult. Și-ar fi dorit ca workshopul să o ajute să găsească o cale de retragere atunci când este în conflict cu cineva, în special cu o persoană dragă, pentru a nu afecta relația.

Un alt participant, Nicolae a spus că, de regulă, este o persoană calmă, dar dacă se implică într-un conflict, în special cu cineva apropiat, trăiește două stări diferite: regret că a ofensat și, în același timp, triumfă, în sine sa, când vede că acea persoană suferă. „Devin agresiv verbal și ridic tonul vocii, de rămân însumi surprins. Nu cred că este o stare normală și aș vrea să-mi pot controla aceste emoții negative”, și-a exprimat dorința tânărul.

Consilierul psihologic a mai spus că la astfel de activități este important ca oamenii să vorbească despre așteptările lor, despre starea lor în situația de conflict, să discute posibile variante de soluționare și să fie pregătiți să-și asume posibile riscuri. Astfel au șanse sporite de a ajunge la o stare de bine și împlinire cu sine însuși. Totuși, există și persoane care se conduc de principiul *numai nu acum, numai nu azi și numai nu eu*.

Centrul de Consiliere Psihologică și Ghidare în Carieră a USMF „Nicolae Testemițanu” a fost creat, în luna februarie 2018, cu scopul de a oferi suport profesional în depășirea problemelor personale, de identificare profesională, de integrare și de relaționare în mediul academic. Serviciile sunt oferite gratis pentru toți actorii mediului universitar.

Univers sportiv

Studentele USMF „Nicolae Testemițanu” – vicecampioane la volei

Echipa Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” s-a situat pe locul secund la volei feminin, cucerind titlul de vicecampioană în cadrul Universiadei 2019. Competițiile sportive, incluse în programul instituțiilor de învățământ superior din țara noastră, s-au desfășurat în perioada 18-22 februarie curent, în Sala sportivă a Universității Tehnice a Moldovei (UTM).

Echipa USMF „Nicolae Testemițanu” a avut o prestație reușită, învingând fără dificultate formația Academiei de Studii Economice a Moldovei cu scorul de 3:0, a Universității de Stat de Educație Fizică și Sport - cu 3:1, a UTM-ului - cu 3:2, însă a cedat în fața lotului Universității de Stat din Moldova cu 0:3.

În pofida programului încărcat de studii, medicinistele au reușit să frecventeze sistematic antrenamentele și au participat la diverse competiții, manifestând o atitudine responsabilă și respectând toate indicațiile antrenorului Iulia Popov. Căpitanul echipei Maria Ghimciuc și coechipierele Tatiana Bădărău, Maria Magdalena și Valeria Caproș au făcut aproape imposibilul pentru asigurarea succesului, demonstrând o tehnică bună, îmbinată cu elemente tactice.

Voleiul este una dintre probele sportive la care USMF „Nicolae Testemițanu” este reprezentantă de un număr impunător de amatori. Pe lângă *Universiada 2019*, formația feminină a participat și la Campionatul național, liga superioară și prima ligă. Deși în liga superioară aceasta se menți-

ne, în prezent, pe locul V, totuși, în ultimul meci calendaristic echipa a reușit o victorie concludentă, cu scorul 3:1, în fața concurenței din orașul Tighina, venind, în acest mod, cu un frumos cadou în ajun de 8 Martie. Felicitări!

Pe același loc în clasament s-a calificat și lotul masculin, care concurează în prima ligă.

La proba *fotbal în sală*, sportivii noștri s-au calificat în finala mică, pe care au disputat-o în compania formației Universității Agrare de Stat din Moldova, cedând la limită cu 2:3. Astfel, medicinistii au ocupat locul IV.

Trofeele turneului internațional de badminton cucerite de sportivii Universității

Competiția s-a desfășurat în Complexul Sportiv Universitar al USMF „Nicolae Testemițanu” din strada Mălina Mică, sub egida Federației de Badminton din Republica Moldova, și a întrunit concurenți atât din țară, cât și din Ucraina, Rusia, Bulgaria, România.

De notat că medicinistii au avut cea mai bună prestație, cucerind titlurile de frunte la toate categoriile de vârstă. *Cireașa de pe tort* a fost victoria obținută de Akshav Chandran, student în anul II, Facultatea de Medicină nr. 2, originar din India, care s-a situat pe primul loc, obținând Medalia de Aur și Cupa Federației de Badminton din R. Moldova.

În categoria veteranilor de vârstă 60+, profesorul universitar Valeriu Istrati și-a întrecut toți adversarii, câștigând la dublu masculin. La categoria de vârstă 45+ învingător a ieșit Marian Stan, șeful Catedrei de educație fizică a USMF „Nicolae Testemițanu”. Ambii premianți au fost menționați cu aceleași distincții.

Felicitări cordiale tuturor învingătorilor! La mai mult și la mai mare!

Adresa redacției:
bd. Ștefan cel Mare, 165,
mun. Chișinău,
MD 2004

COLEGIUL DE REDACȚIE:
Silvia CIUBREI Inga MUSTEAȚĂ
Aurelia PAHOMEA Natalia ȚIBUH Daniela ȘTIRBU
Traian MUSTEAȚĂ
Redactor: Galina ȚURCAN

Telefoane de contact:
022 205 235, 022 205 355,
022 237 653
E-mail: relatiipublice@usmf.md

Materialele publicate reflectă
opinia autorilor, care
nu întotdeauna coincide
cu cea a redacției.

Tipografia
Editurii UNIVERSUL
Tipar ofset, com. 650
Tiraj 1000 ex.